

MILIEUEFFECTRAPPORTAGE (MER)

“Het Anker” VOF
Verlengde Lagecampseweg 4
4051 CG Ochten

Locatie:
Tolsestraat 12
6669 MS Dodewaard
Projectnummer MER: 2371-15

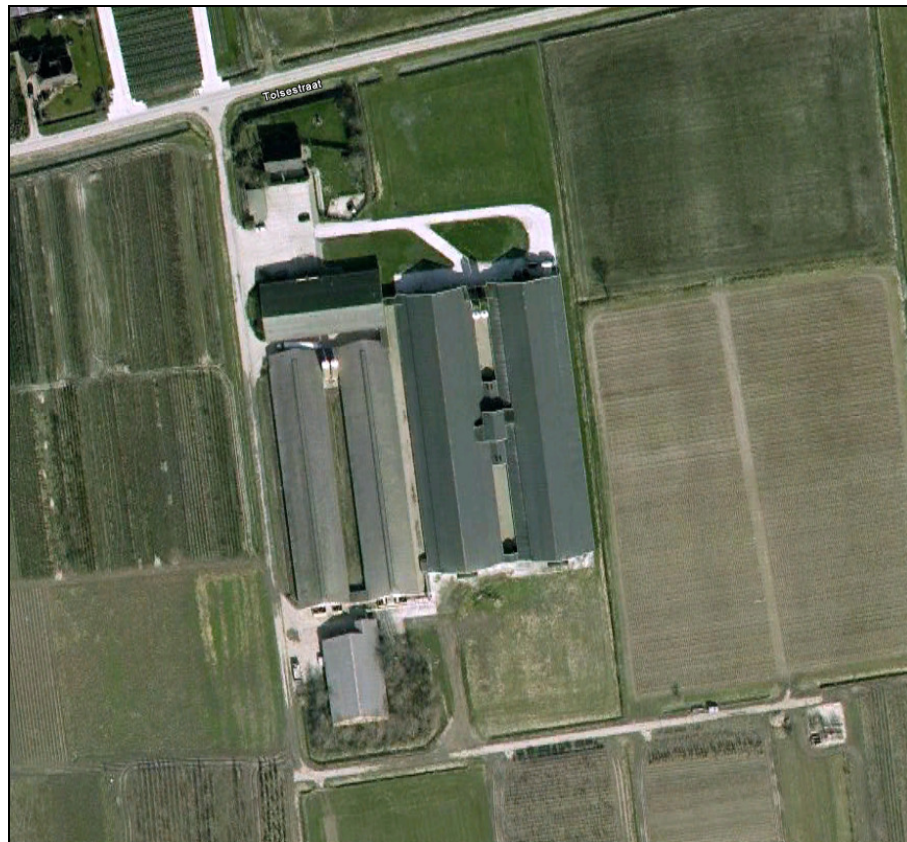
Opdrachtgever:
“Het Anker” VOF
Verlengde Lagecampseweg 4
4051 CG Ochten

Barneveld, februari/ maart 2011

Uitvoerende:
Van Westreenen, Adviseurs voor het Buitengebied te Barneveld
de heer drs. ing. Björn Domhof

VAN WESTREENEN
ADVISEURS VOOR HET BUITENGEBIED

INHOUDSOPGAVE

BIJLAGEN:	5
SAMENVATTING	6
1. ALGEMENE GEGEVENS	18
2. INLEIDING	20
2.1 Historie / aanleiding / locatiekeuze	20
2.2 Overige activiteiten	22
2.3 Ligging / situering	23
3. WET- EN REGELGEVING	24
3.1 Wettelijk kader	24
3.2 Besluitvorming	25
4. GEWENSTE ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	27
4.1 overzicht alternatieven	27
4.2 Referentie 1: vergunde situatie	28
4.3 Referentie 2: huidige situatie	28
4.4 Alternatief 1; volière met mestopslag	28
4.5 Alternatief 2; volière, belucht met mestopslag	28
4.6 Alternatief 3; volière, belucht en tijdelijke mestopslag	28
4.8 Meest milieuvriendelijk alternatief: volière	29
5. MILIEUASPECTEN	30
5.1 Vergunde en huidige situatie	30
5.2 Gewenste situatie	31
5.3 Geurhinder	33
5.4 Ammoniak	36
5.5 Luchtkwaliteit	41
6. OVERIGE ASPECTEN	45
6.1 Geluid en verkeer	45
6.2 Investerings- en jaarkosten alternatieven	47
6.3 Klimaat en broeikasgassen	49
6.4 Veiligheid	50
6.5 Veeziekten	50
6.7 Natuur, gebieds- en soortenbescherming	53
6.8 Archeologie	57

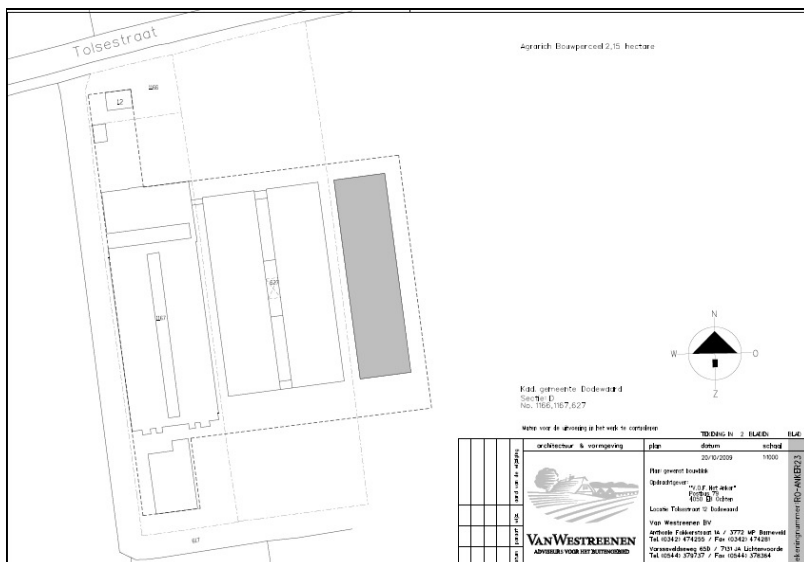
VAN WESTREENEN

ADVISEURS VOOR HET BUITENGEBIED

7. VERGELIJKING SCENARIO'S.....	58
7.1 locatie	58
7.2 stalinrichting.....	58
7.3 luchtwasser en pluimveehouderij	58
7.4 afweging scenario's	60
7.5 Conclusie.....	61
13. LEEMTEN IN INFORMATIE.....	62
14. EVALUATIEPLAN.....	63
15. BEGRIPPENLIJST + AFKORTINGEN	65
AFKORTINGEN	70
16. REFERENTIES	71
BIJLAGEN:.....	72

BIJLAGEN:

- 1 Richtlijnen Commissie MER
- 2 Rapport akoestisch onderzoek
- 3 Berekeningen geurbelasting (V-Stacks-vergunning)
- 4 Berekeningen cumulatieve geurbelasting (V-Stacks-gebied)
- 5 Berekeningen luchtkwaliteit (ISL3a)
- 6 Luchtfoto ligging gebieden Natura 2000 en Wav
- 7 Berekeningen ammoniakdepositie Agro-Stacks
- 8 Overzichtstekening gewenste bedrijfsopzet (milieutekening, los bijgevoegd)
- 9 Stalbeschrijving genoemde emissiearme stalsystemen
- 10 Rapport QuickScan FF-wet
- 11 Adviesdocument Archeologie

Figuur 2: gewenste bouwblok met daarin de gewenste volièrestal

Door het huidige bouwblok (2,15 hectare) te verschuiven, is het mogelijk om zonder dat het oppervlakte van het bouwblok toeneemt, de gewenste nieuwe stal ook binnen het bouwblok te laten vallen.

Beschreven situaties

In het MER zijn de volgende scenario's/ alternatieven doorgerekend en afgewogen:

Hieronder volgt een kort overzicht van de relevante en maatgevende milieueffecten als gevolg van de alternatieven / beschreven situaties:

Alt	Omschrijving
Ref1	Stal D: 45.000 leghennen batterij (E 2.5.1) Stal E: 45.000 leghennen batterij (E 2.5.1) <u>Mestopslag voor 90.000 leghennen E 6.100</u> Stal G: 40.000 legkippen grondhuisvesting (E 2.7) Stal H: 40.000 legkippen grondhuisvesting (E 2.7)
Ref2	Stal D: 45.000 leghennen batterij (E 2.5.1) Stal E: 45.000 leghennen batterij (E 2.5.1) <u>Mestopslag voor 90.000 leghennen E 6.100</u> Stal G: 40.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) Stal H: 40.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) <u>Mestopslag voor 80.000 leghennen E 6.100</u>

Alt1	Stal D: 25.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) Stal E: 25.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) Stal G: 37.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) Stal H: 37.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + nieuwe Stal I: 43.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) <u>Mestopslag voor alle 167.000 leghennen E 6.100</u>
Alt2	Stal D: 25.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal E: 25.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal G: 37.000 legkippen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal H: 37.000 legkippen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) + nieuwe Stal I: 43.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) <u>Mestopslag voor alle 167.000 leghennen E 6.100</u>
Alt3	Stal D: 25.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal E: 25.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal G: 37.000 legkippen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal H: 37.000 legkippen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) + nieuwe Stal I: 43.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) <u>tijdelijke mestopslag</u>
MMA	Stal D: 25.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) Stal E: 25.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) Stal G: 37.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) Stal H: 37.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) + nieuwe Stal I: 43.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) <u>tijdelijke mestopslag</u>

Overzicht: Geur-, ammoniak- en PM10-emissie

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de emissie op het gebied van “geur”, “ammoniak” en “fijn-stof” voor de verschillende, in dit MER onderzochte scenario’s:

<i>Scenario</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Geur</i>	<i>Ammoniak</i>	<i>Fijnstof</i>
		<i>OUe/s</i>	<i>Kg NH₃</i>	<i>Kg PM₁₀</i>
Ref1	90.000 leghennen (batterijhuisvesting, E 2.5.1) - Mestopslag voor 90.000 leghennen (E 6.100) 80.000 leghennen (<u>grondhuis</u> vesting, E 2.7	58.700,0	33.480,0	7.170,0
Ref2	90.000 leghennen (batterijhuisvesting, E 2.5.1) 80.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.1) - Mestopslag voor 170.000 leghennen (E 6.100)	58.700,0	19.480,0	5.650,0
Alt1	167.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.1) - Mestopslag voor 167.000 leghennen (E 6.100)	56.780,0	23.380,0	10.855,0
Alt2	167.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.2) - Mestopslag voor 167.000 leghennen (E 6.100)	56.780,0	17.535,0	10.855,0
Alt3	167.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.2) - Tijdelijke mestopslag	56.780,0	9.185,0	10.855,0
MMA	167.000 leghennen (volièrehuisvest., E 2.11.1) + chemische LW (E 2.10)	40.080,0	1.503,0	9.018,0

Ammoniak in het kader van natuur/ gebiedsbescherming

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van verschillende Natura-2000-gebieden in de omgeving van het onderhavige bedrijf.

Beschermd gebied	Status	Afstand rand van het gebied (km)	Omvang (ha.)
Uiterwaarden Waal	Vogel- (en Habitat)	2,6	5.525
Uiterwaarden Neder-Rijn	Vogel- (en Habitat)	0,9	3.259

Het gedeelte van de “Uiterwaarden Neder-Rijn” dat als habitat is aangewezen is op meer dan 16 km afstand gelegen ter hoogte van Amerongen/ Leerdam. Het gedeelte van de “Uiterwaarden Waal” dat als habitat is aangewezen is (nabij Zaltbommel) gelegen op meer dan 25 kilometer vanaf de onderhavige veehouderij.

Met het berekeningsmodel Aagro-stacks is de ammoniakdepositie vanaf het bedrijf op de dichtst bijgelegen rand van de verschillende natuurgebieden berekend. In onderstaande tabel staan de resultaten weergegeven.

	<i>Uiterw. Waal</i>	<i>Uiterw. Neder-Rijn</i>
<i>Afstand</i>	<i>2,6 km</i>	<i>0,9 km</i>
<i>Scenario</i>		
Ref1	23,83	138,17
Ref2	13,86	80,76
Alt1	16,64	95,27
Alt2	12,48	71,45
Alt3	6,54	37,43
MMA	1,07	6,12

Naast de depositiebijdrage ten gevolge van de verschillende scenario's is tevens de depositie bepaald ten opzichte van de heersende achtergronddepositie en de bij het betreffende natuurbeschermingsgebied behorende meest kritische depositiewaarde. In onderstaande tabel is de bijdrage aan de achtergronddepositie en de kritische depositiewaarde van het voorkeursalternatief procentueel weergegeven.

Opmerking: hieronder wordt (voor Alt2) uitgegaan van een “worst case-scenario”, waarin de meest kwetsbare habitat/ vegetatie zich op de kortst gemeten afstand tot het bedrijf bevindt (de rand van het gebied). In werkelijkheid bevinden zich deze als “habitat” aangewezen deelgebieden op respectievelijk 16 (“Neder-Rijn”) en 25 kilometer (“Waal”) vanaf het bedrijf.

	<i>Uiterw. Waal</i>	<i>Uiterw. Neder-Rijn</i>
<i>Afstand</i>	<i>2,9 km</i>	<i>0,9 km</i>
Achtergronddepositie*	1.670	2.320
(meest) Kritische depositiewaarde (KD)**	1.250 (stroomdalgraslanden)	1.400 (glanshaven- en vossenstaartheuvels)
Bijdrage van Voorkeursalternatief (Alt 2)	12,48	71,45
Depositie t.o.v. achtergronddepo. (%)	0,75%	3,08 %
Depositie t.o.v. KD-waarde(%)	1,0%	5,1%

* Planbureau voor de Leefomgeving, Grootschalige Depositiekaart Nederland GCN 2010

** Overzicht kritische depositiewaarden voor Stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden, Alterrapport 1654

Voor de Natuurbeschermingswet is de Provincie Gelderland het bevoegd gezag. Deze moet in het kader van de Natuurbeschermingswet beoordelen of een uitbreiding van een (veehouderij)bedrijf leidt tot een “significante verslechtering” ten opzichte van een eerdere situatie. Bij deze beoordeling komen onder meer mogelijke effecten als oppervlakteverlies, versnippering en verstoring door geluid, licht of trilling aan de orde. Van deze genoemde negatieve effecten, kan gezien de ligging van de Tolsestraat 12 te en de werkelijke afstand tot de als “habitat” aangewezen deelgebieden binnen de Natura-2000-gebieden, geen sprake zijn.

Daarnaast moet worden bekeken of de ammoniakdepositie ten gevolge van de gewenste activiteit niet leidt tot een “significante verslechtering (ten opzicht van hier de bestaande situatie). In de gewenste situatie neemt de totale ammoniakemissie vanuit het bedrijf fors af ten opzichte van de vergunde, bestaande situatie (zie Ref 1 en 2). Daarmee neemt de bijdrage aan de depositie op de verschillende (deel)gebieden ook aanmerkelijk af.

Geuremissie versus geurbelasting (voorgrondbelasting)

De voorgrondbelastingen welke optreden voor de verschillende scenario's zijn berekend met V-Stacks en weergegeven in onderstaande tabel.

Geurgevoelige locaties + geur norm + geurbelasting (voorgrond)						
Scenario	Geuremissie	Tolsestr. 27	Tolsestr. 10a	Tolsestr. 25	Tolsestr. 8/10	Dalwagenseweg 51
	OUe/s	8,0 OU/m³	8,0 OU/m³	8,0 OU/m³	8,0 OU/m³	2,0 OU/m³
Ref1	58.700,0	16,4	19,2	15,0	7,1	1,3
Ref2	58.700,0	16,4	19,2	15,0	7,1	1,3
Alt1	56.780,0	14,7	15,4	12,3	6,7	1,2
Alt2	56.780,0	14,7	15,4	12,3	6,7	1,2
Alt3	56.780,0	14,7	15,4	12,3	6,7	1,2
MMA	40.080,0	10,4	10,9	8,7	4,8	0,9

In de bestaande situatie treedt er een geuroverbelasting op ter hoogte van een aantal “geurgevoelige” objecten. Echter, in de wet is geregeld (art 3, lid 3 Wgv) dat een nieuw gevraagde vergunning niet geweigerd indien de geurbelasting niet toeneemt en het aantal dieren ook niet toeneemt.

In de gewenste situatie aan de Tolsestraat 12 te neemt de geurbelasting op enig “geurgevoelig object” niet toe (maar neemt af) en ook het dieraantal neemt niet toe (neemt af). Daarmee wordt voldaan aan het gestelde in art 3, lid 3 Wet geurhinder en veehouderij.

Cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting)

De beoordeling van de cumulatieve geurhinder heeft plaatsgevonden met behulp van het verspreidingsmodel V-stackgebied. In de onderstaande tabel zijn de uitkomsten opgenomen van de cumulatieberekeningen met V-Stacks-gebied. In deze tabel zijn enkele locaties opgenomen welke direct worden beïnvloed door de geuremissie van het initiatief. Voor de overige locaties wordt verwezen naar de bijlagen.

De beoordeling van de cumulatieve geurhinder heeft plaatsgevonden met behulp van het verspreidingsmodel V-stackgebied. In de onderstaande tabel zijn de uitkomsten opgenomen van de cumulatieberekeningen met V-Stacks-gebied. In deze tabel zijn enkele locaties opgenomen welke direct worden beïnvloed door de geuremissie van het initiatief. Voor de overige locaties wordt verwezen naar de bijlagen.

Geurgeoelige locaties * + geur norm + geurbelasting (achtergrond)						
Scenario	Geuremissie	Tolsestr. 27	Tolsestr. 10a	Tolsestr. 25	Tolsestr. 8/10	Dalwagenseweg 51
	OUe/s					
Ref1	58.700,0	21,17	11,43	9,86	6,94	3,46
Ref2	58.700,0	21,17	11,43	9,86	6,94	3,46
Alt1	56.780,0	20,70	11,18	9,60	6,88	3,42
Alt2	56.780,0	20,70	11,18	9,60	6,88	3,42
Alt3	56.780,0	20,70	11,18	9,60	6,88	3,42
MMA	40.080,0	14,92	8,40	7,71	6,35	3,03

* voor de overige onderzochte locatie wordt verwezen naar de bijlage: Resultaten V-stacks-gebied

Alle onderzochte alternatieven (inclusief het MMA) leiden, op de vermelde locaties waarop het initiatief een directe invloed heeft (namelijk door de voorgrondbelasting) een daling van de achtergrondbelasting, ten opzichte van de referentiesituaties.

De beoogde uitbreiding/ wijziging van het agrarisch bedrijf aan de Tolsestraat 12 te Dodewaard leidt derhalve niet tot een ontoelaatbare toename van de geurhinder of een verslechtering van het woon- en leefklimaat.

Fijn stof (luchtkwaliteit)

Zoals in de Wet luchtkwaliteit opgenomen geldt voor Fijnstof (PM10) een grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Daarnaast geldt dat de 24-uurgemiddelde concentratie van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ niet vaker dan 35 keer (dagen) per jaar overschreden mag worden.

In onderstaande tabel is voor de verschillende scenario's de berekende PM10- concentratie weergegeven.

<i>Blootstellingen locaties / grenswaarde jaargemiddelde concentratie/ berekende jaargemiddelde Waarde</i>					
<i>Scenario</i>	<i>PM10-emissie</i>	<i>Tolsestr. 27</i>	<i>Tolsestr. 10a</i>	<i>Tolsestr. 25</i>	<i>Tolsestr. 8/10</i>
	<i>kg PM₁₀</i>	<i>40$\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>	<i>40$\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>	<i>40$\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>	<i>40$\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>
Ref1	7.170,0	30,30	31,01	30,62	30,11
Ref2	5.650,0	30,15	30,70	30,40	30,00
Alt1	10.855,0	30,72	31,48	30,97	30,41
Alt2	10.855,0	30,72	31,48	30,97	30,41
Alt3	10.855,0	30,72	31,48	30,97	30,41
MMA	9.018,0	30,53	31,16	30,73	30,27

Uit de voorgaande tabel blijkt dat op alle beoordelingslocatie voldaan kan worden aan de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

In onderstaande tabel zijn, voor de verschillende scenario's, het aantal overschrijding dagen (maximaal 35 dagen overschrijding van de 24-uur grenswaarde van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

<i>Blootstellingen locaties / grenswaarde jaargemiddelde concentratie/ berekende jaargemiddelde Waarde</i>					
<i>Scenario</i>	<i>PM10-emissie</i>	<i>Tolsestr. 27</i>	<i>Tolsestr. 10a</i>	<i>Tolsestr. 25</i>	<i>Tolsestr. 8/10</i>
	<i>kg PM₁₀</i>	<i>35 dagen</i>	<i>35 dagen</i>	<i>35 dagen</i>	<i>35 dagen</i>
Ref1	7.170,0	32,3 (26,9)	38,0 (32,0)	35,2 (29,2)	32,0 (26,0)
Ref2	5.650,0	31,4 (25,4)	35,9(29,9)	33,4 (27,4)	31,3 (25,3)
Alt1	10.855,0	34,3 (28,3)	41,0 (35,0)	37,1 (32,1)	33,8 (27,8)
Alt2	10.855,0	34,3 (28,3)	41,0 (35,0)	37,1 (32,1)	33,8 (27,8)
Alt3	10.855,0	34,3 (28,3)	41,0 (35,0)	37,1 (32,1)	33,8 (27,8)
MMA	9.018,0	33,1 (27,1)	38,5 (32,5)	35,5 (29,5)	32,9 (26,9)

In de vorenstaande tabel staan het berekende aantal overschrijdingsdagen per scenario weergegeven. Tussen haakjes staan de voor zeezout gecorrigeerde waarden (- 6 dagen). Alle scenario's voldoen aan het maximaal aantal overschrijdingsdagen van de 24-uur grenswaarde van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (maximaal 35 dagen).

Geluid en vervoersbewegingen

Ten behoeve van de gewenste situatie is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Onderzocht is of op de beoordelingslocaties, voldaan kan worden aan het gestelde in de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening.

Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus

Uit de resultaten van dit onderzoek (zie bijlage) blijkt dat op basis van de gewenste situatie de geluidsbelasting bij de omliggende woningen als volgt bedraagt:

Tabel: Berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus

Beoordelingspunt		Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) [dB(A)]					
		dag 07.00 – 19.00		avond 19.00 – 23.00		nacht 23.00 – 07.00	
		berekend	toetsing	berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Tolsestraat 027	34	40	29	35	22	30
101	N – 100 m. van inrichting	33	-	28	-	20	-
102	O – 100 m. van inrichting	23	-	23	-	<20	-
103	Z – 100 m. van inrichting	36	-	39	-	39	-
104	W – 100 m. van inrichting	38	-	27	-	<20	-

Uit de toetsing van de rekenresultaten in de representatieve bedrijfssituatie inclusief BBT-voorzieningen blijkt dat de richtwaarden niet worden overschreden.

Maximale geluidniveaus

In onderstaande tabel zijn de berekende maximale geluidniveaus op de beoordelingspunten samengevat.

Tabel: Berekende maximale geluidniveaus

Beoordelingspunt		Maximale geluidniveaus (L_{Amax}) [dB(A)]					
		dag 07.00 – 19.00		avond 19.00 – 23.00		nacht 23.00 – 07.00	
		berekend	toetsing	berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Tolsestraat 027	54	70	54	65	54	60
101	N – 100 m. van inrichting	48	-	50	-	50	-
102	O – 100 m. van inrichting	48	-	50	-	47	-
103	Z – 100 m. van inrichting	49	-	42	-	42	-
104	W – 100 m. van inrichting	52	-	55	-	53	-

Uit de toetsing van de rekenresultaten in de representatieve bedrijfssituatie blijkt dat de gehanteerde grenswaarden conform de 'Handreiking' niet worden overschreden.

Wegverkeer

In onderstaande tabel zijn de berekende equivalente geluidniveaus op de beoordelingspunten vanwege wegverkeer van en naar de inrichting samengevat.

Tabel: Berekende equivalente geluidniveaus vanwege wegverkeer van en naar de inrichting

Beoordelingspunt		Equivalente geluidniveaus (L_{Aeq}) vanwege wegverkeer [dB(A)]					
		dag 07.00 – 19.00		avond 19.00 – 23.00		nacht 23.00 – 07.00	
		berekend	toetsing	berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Tolsestraat 027	35	50	36	45	28	40

Uit de toetsing van de rekenresultaten in de representatieve bedrijfssituatie blijkt dat de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde niet wordt overschreden.

Welzijn

In alle alternatieven wordt voldaan aan de geldende welzijnseisen voor het houden van pluimvee zoals deze zijn beschreven in het Legkippenbesluit.

Financiële haalbaarheid

In het onderstaande overzicht zijn de benodigde investeringen en jaarkosten weergegeven voor de verschillende scenario's (bron KWIN 2010-2011).

Scenario	Aantal dieren	Investering voor genoemd aantal dieren	Jaarkosten(investering + energie) totaal
		€ x 1.000	€ x 1.000
Standaard batterijstal *	167.000	3.006,-	317,3
Standaard alternatieve stal (grondhuisv.) **	167.000	5.511,-	501,0
Ref1	170.000	4.260,-	411,0
Ref2	170.000	3.748,-	387,0
Alt1	167.000	4.442,-	450,9
Alt2	167.000	4.584,-	484,3
Alt3	167.000	4.584,-	484,3
MMA	167.000	6.028,-	617,9

**/ ** de investerings- en jaarkosten voor de “batterijhuisvesting” en “niet-batterijhuisvesting” zijn hier, van een “standaardstal met 50.000 resp. 30.000 dieren, omgerekend naar het dierenaantal in de gewenste situatie, namelijk 167.000 dieren*

Conclusie

Het toepassen van een chemische luchtwasser, zoals bij het MMA, kan de emissie van ammoniak, geur en fijnstof reduceren. Dit gaat echter gepaard met forse toename van de benodigde investering, het energieverbruik en de onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast neemt het aantal transporten (aanvoer zuur, afvoer spuiwater e.d.) toe ten opzichte van de andere scenario's. Bovendien wordt de toepassing van luchtwassers, expliciet bij pluimvee, beoordeeld als onzekere factor in de dagelijkse bedrijfsvoering.

Ook zonder de toepassing van luchtwassers wordt voldaan aan de wettelijke normen uit onder meer de Wet geurhinder en veehouderij, de IPPC/ Besluit huisvesting en de Wet luchtkwaliteit.

De aanvraag voor de omgevingsvergunning zal worden opgesteld voor het gewenste situatie zoals beschreven in deze MER. Deze bedrijfsopzet is voor het agrarisch bedrijf van Het Anker op het perceel Tolsestraat 12 te het meest aantrekkelijke, haalbare, kosten effectieve en geschikte alternatief. Toepassing van het voorkeursalternatief geeft binnen de onderzochte scenario's, het beste rendement op de investeringen en het meest gunstige toekomstperspectief. Het leidt tot een duurzaam agrarisch bedrijf dat, mede door toepassing van volièrehuisvesting voor de legkippen, ook op het gebied van dierenwelzijn klaar is voor de toekomst.

Het voorkeursalternatief is, als alle aspecten in realiteit worden gezien, de meest verantwoorde en realistische keuze voor het bedrijf van Het Anker aan de Tolsestraat 12 te .

I. ALGEMENE GEGEVENS

Naam: Het Anker V.O.F.
Contactpersoon: de heer C. Vroegindewij
De heer drs. ing. B.A.S. Domhof (Van Westreenen adviseurs, opsteller)
Broederij Het Anker: Verlengde Lagecampseweg 4
4050 EB OCHTEN
0344-641349

Bedrijfslocatie: Tolsestraat 12
6669 MS Dodewaard
Tel. 0344-641349

Kadastrale ligging: kadastrale gemeente, Sectie D, nummers 1166, 1167 en 627
Soort activiteit: Het houden van legkippen (aanpassing en omschakeling van een pluimveehouderij (legkippen))

Categorie MER-besluit (1994 / wijziging 2006):

Categorie C.14

Bevoegd Gezag

College van Burgemeester en Wethouders van Neder-Betuwe
Postbus 20
4043 ZG OPHEUSDEN

Besluit(en)

Het besluit omvat het verlenen van een vergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Daarnaast is, om het initiatief te kunnen realiseren, een verschuiving/ vergroting van het agrarische bouwperceel en dus een bestemmingsplanprocedure nodig. Het vaststellen van een bestemmingsplanherziening dat kaderstellend is voor een m.e.r.plichtige activiteit is op grond van de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. 1994, plan-m.e.r.-plichtig. Zodoende is onderhavige MER opgesteld en bedoeld als gecombineerde plan-/ besluit-MER.

Naast genoemde besluiten zijn mogelijk de volgende vergunningen/ ontheffingen nodig om tot realisatie van het initiatief te komen: omgevingsvergunning (bouw), een “*verklaring van geen bedenking*” in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

Samenstelling van de werkgroep van MER-commissie:

Ir. N.G. Ketting (voorzitter)
Ing. G.J.H. Elbertsen (secretaris)
Ing. M. Pijnenburg
Ing. W. Hoeve

Procedure MER:

Startnotitie opgesteld / ingediend:	30 december 2009
Advies aanvraag bij Commissie MER	6 januari 2010
Kennisgeving/ Inzagetermijn startnotitie:	13 januari 2010
Ter inzage legging startnotitie	14 januari tot en met 24 februari 2010
Richtlijnenadvies MER-cie uitgebracht:	23 maart 2010
Zienswijze op Startnotitie MER:	Rijksdienst Cultureel Erfgoed

Ondertekening MER:

Namens Het Anker V.O.F.

De heer C. Vroegindewij

.....
Handtekening

.....
Datum:

2. INLEIDING

2.1 HISTORIE / AANLEIDING / LOCATIEKEUZE

Het Anker exploiteert op het perceel Tolsestraat 12 te Dodewaard reeds lange tijd een agrarisch bedrijf. Het agrarisch bedrijf bestaat uit het houden van legkippen. Om de onderneming in de toekomst op een gezonde financiële basis te kunnen voortzetten en om aan de toenemende vraag naar consumptie-eieren uit niet-batterij te kunnen voldoen, zijn een aantal investeringen in en aanpassingen van de bedrijfsactiviteiten gewenst.

Aanleiding

Voor de veehouderij aan de Tolsestraat 12 is in 2002 een revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer verleend voor een legkippenhouderij. Deze omgevingsvergunning is verleend voor het houden van 170.000 legkippen (90.000 in kooihuisvesting en 80.000 alternatieve huisvesting, grond- of volièrehuisvesting). De ammoniak- en geuremissie in de vergunde situatie kan als volgt worden weergegeven:

RAV categorie	Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³	Ammoniak emissie/dier	Totaal kg NH ₃
E 2.5.1	Leghennen <i>Mestbandbatterij met geforceerde mestdroging</i>	90.000	0,35	31.500,0	0,042	3.780,0
E 6.100	Opslag vaste mest	90.000	--	--	0,050	4.500,0
E 2.7	Leghennen <i>Grondhuisvesting</i>	80.000	0,34	27.200,0	0,315	25.200,0
Totaal				58.700,0		33.480,0
<i>Of</i>						
E 2.5.1	Leghennen <i>Mestbandbatterij met geforceerde mestdroging</i>	90.000	0,35	31.500,0	0,042	3.780,0
E 6.100	Opslag vaste mest	90.000	--	--	0,050	4.500,0
E 2.11.1	Leghennen <i>Volièrehuisvesting</i>	80.000	0,34	27.200,0	0,090	7.200,0
E 6.100	Opslag vaste mest	80.000	--	--	0,050	4.000,0
Totaal				58.700,0		19.480,0

- Ammoniakfactoren op basis van de Regeling ammoniak en veehouderij
- Geuremissiefactoren op basis van de Regeling geurhinder en veehouderij

De volgende motivering ligt aan de gewenste wijziging en uitbreiding ten grondslag:

- de huidige pluimveestallen G en H voldoen aan de toekomstige welzijnseisen, zoals opgenomen in het Legkippenbesluit 2003. De huidige stallen D en E zijn nog uitgevoerd met het kooihuisvestingssysteem. Hierdoor is het noodzakelijk om de stalinrichting van pluimveestal D en E te wijzigen naar volièrehuisvesting.
- Daarnaast is het wenselijk om de daling van het aantal te houden dieren in (met name) stal D en E “op te vangen” door de nieuwbouw van stal I ;
- gelet op de toekomst alsmede de situatie in de Nederlandse pluimveehouderij is een duurzame en grootschalige pluimveehouderij noodzakelijk / gewenst;
- door de realisatie van de nieuwe stalinrichting In stal D en E + de nieuwe stal I kan de bedrijfsomvang optimaal blijven en zal er ten aanzien van de looplijnen en arbeidsbehoefte een efficiencyverbetering optreden;
- Door de ontwikkeling van de betreffende pluimveehouderij, ondermeer de toepassing van één huisvestingssysteem, kan de kostprijs worden verlaagd (economisch belang). De rendementen in de agrarische sector staan onder druk en marktontwikkelingen bepalen in belangrijke mate de opbrengsten. Veel van de kosten stijgen en kunnen alleen worden ondervangen door de voordelen van schaalvergroting zodat de vaste kosten over een groter aantal dieren kunnen worden verspreid;
- Het genereren van een blijvend, duurzaam gezinsinkomen.

Gewenste, toekomstige aard en omvang

Met in achtneming van het hiervoor beschrevene is het de wens van initiatiefnemer om in pluimveestal D en E (nu kooien), 2 x 25.000 volièrelegkippen te houden en in stallen G en H ieder 37.000 volièrelegkippen. Tevens zal de dierbezetting met betrekking tot het rundvee wijzigen. Daarnaast is het wenselijk om de daling van het aantal te houden dieren in (met name) stal D en E “op te vangen” door de nieuwbouw van de nieuwe volièrestal I.

De mest afkomstig uit de 5 stallen wordt, na gedroogd te zijn op de mestbanden (middels beluchting), afgedraaid en opgeslagen in mestloods F.

Hierna is de gewenste dierbezetting weergegeven:

Stal	RAV cat	Diercategorie	Aantal dieren	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³	NH ₃ emissie /dier	Totaal kg NH ₃	PM ₁₀ g/dier/jaar	PM10 tot. (kg)
D + E	E 2.11.2	Legkippen 45-55% van leefruimte rooster met mestband (beluchting), min 2x per week afdraaien	2x 25.000	0,34	17.000,0	0,055	2.750,0	65	3.250,0
G + H	E 2.11.2	Legkippen 45-55% van leefruimte rooster met mestband (beluchting), min 2x per week afdraaien	2 x 37.000	0,34	25.160,0	0,055	4.070,0	65	4.810,0
I	E 2.11.2	Legkippen 45-55% van leefruimte rooster met mestband (beluchting), min 2x per week afdraaien	43.000	0,34	14.620,0	0,055	2.365,0	65	2.795,0
F	E 6.100	Mest opslag	167.000	--	--	0,050	8.350,0	--	--
	Totaal				56.780,0		17.535,0		10.855,0

- Stankfactoren op basis van de Regeling geurhinder en veehouderij
- Ammoniakfactoren op basis van de Regeling ammoniak en veehouderij
- PM10-factoren fijn stof veehouderij, maart 2010 VROM

De gevraagde stalsystemen voldoen met de toepassing van de volièrehuisvesting per direct aan de meest recente dierenwelzijns- en emissie-eisen. Of een bedrijf voldoet aan de welzijnseisen wordt gecontroleerd door het CPE (Controlebureau voor Pluimvee, Eieren en ei producten). Als een bedrijf eieren wil leveren aan Nederlandse eierhandelaren dan dient een bedrijf goedgekeurd te zijn door het CPE. Als een bedrijf eieren wil leveren aan Duitsland (via een eierhandelaar) dan gelden er strengere eisen, welke worden gecontroleerd door de Duitse controle-instantie "KAT - Verein für kontrollierte Tierhaltungsformen e.V."

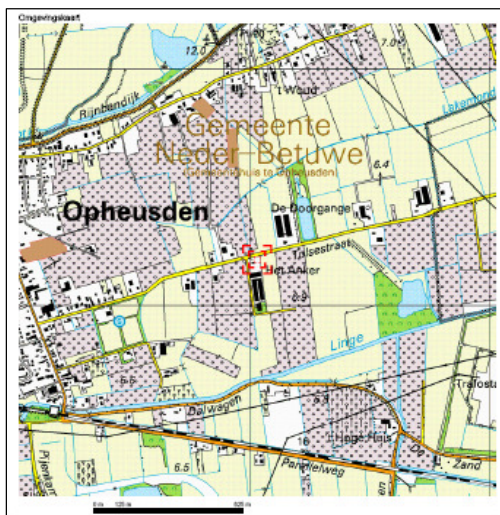
2.2 Overige activiteiten

Naast de bovengenoemde activiteiten wordt binnen het bedrijf mest en veevoeder (droogvoer) gemengd en opgeslagen. Ter ondersteuning van de exploitatie van het legkippenbedrijf zijn binnen de inrichting een kantoor/kantine, een hygiënesluis en een bedrijfswoning (met garage en berging) aanwezig.

Een overzicht van de gewenste situatie/omvang is aangegeven op de situatietekening, welke als bijlage aan deze notitie is toegevoegd.

2.3 Ligging / situering

Het bedrijf is gevestigd aan de Tolsestraat 12 te Dodewaard en ligt in het agrarisch buitengebied van de gemeente Neder-Betuwe ten noordwesten van de bebouwde van (zie onderstaand).

In de directe omgeving van het bedrijf zijn met name agrarische bedrijven van derden en enkele burgerwoningen van derden gelegen. Ten zuiden van het bedrijf, op ruime afstand (ongeveer 650 meter), is de bebouwde kom van gelegen. Op een afstand van circa 150 meter van de pluimveehouderij is de dichtstbijzijnde woning van derden in het agrarische buitengebied gelegen. Hieronder een luchtfoto van het bedrijf alsmede de ligging van deze ten opzichte van zijn omgeving weergegeven.

Huidige situatie met locatie gewenste stal

3. WET- EN REGELGEVING

3.1 WETTELIJK KADER

In dit hoofdstuk wordt in het kort de relevante en van toepassing zijnde (agraris) wet- en regelgeving aangaande deze MER en de vergunningaanvraag op grond van de Wet milieubeheer voor de pluimveehouderij aan de Tolsestraat 12 te weergegeven. De genoemde wet- en regelgeving is onderverdeeld in Europese, nationale, provinciale en gemeentelijke regelgeving (zie onderstaande tabel).

Niveau	Wettelijk kader/ beleidskader	Doel	Consequentie/ randvoorwaarden
Europees	Vogelrichtlijn	Instandhouding in het wild levende vogelsoorten	Restricties indien binnen invloedsfeer
	Habitatrichtlijn	Instandhouden biologische diversiteit in de Europese Unie	Restricties indien binnen invloedsfeer
	IPPC-richtlijn	Geïntegreerde preventie en beperking van de verontreiniging	Toepassen best beschikbare technieken
	MER-richtlijn	Voorkomen ontstaan vervuiling/verontreiniging	MER-(beoordelings)-procedure
	Nitraatrichtlijn	Voorkomen/ verminderen waterverontreiniging door nitraten (uit agrarische bronnen)	Regelgeving m.b.t. opslaan en uitrijden van mest
	Kaderrichtlijn Water	Gericht op de verbetering van de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater/ duurzaam watergebruik	Opstellen Stroomgebiedbeheerplannen/ uitvoeren watertoets
Nationaal	Nota Ruimte	Beleid van de Nederlandse overheid ten aanzien van ruimtelijke ordening	Nationaal ruimtelijk kader voor plannen
	Meststoffenwet	Regels m.b.t. afvoer en aanwenden van meststoffen	Gebruiksnorm ten aanzien van dierlijke meststoffen
	Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing	Handreiking uitvoeren omgevingstoets voor IPPC-bedrijven	Mogelijk strengere emissie-eisen
	Oplegnotitie BREF intensieve pluimvee- en varkenshouderij	Bepalen van best beschikbare technieken	Toepassen BBT/BAT
	Wet milieubeheer	Voorkomen en beperken milieubelasting	Vergunning- en/of meldingsplicht
	Wabo	Voorkomen en beperken milieubelasting	Vergunning- en/of meldingsplicht
	“Wet luchtkwaliteit”	Voorkomen luchtverontreiniging/ bescherming tegen negatieve effecten luchtverontreiniging	Luchtkwaliteitsnormen
	Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007	Voorkomen luchtverontreiniging/ bescherming tegen negatieve effecten luchtverontreiniging	Voorschriften voor concentratieberekeningen
	Inrichtingen en vergunningbesluit milieubeheer	Voorkomen en beperken milieubelasting	Categorie-indeling vergunningplichtige activiteiten
	Wet ammoniak en veehouderij	Beschermen zeer kwetsbare natuur tegen ammoniak van veehouderijen	Bescherming a.h.v. zonering
	“Besluit huisvesting”	Beperken ammoniakemissie uit diervverblijven	Maximale emissiewaarden -> toepassen emissie arme

			stalsystemen
	Wet geluidhinder	Geluidsnormen om geluidsoverlast te voorkomen en te beperken	Maximale normen
	Natuurbeschermings wet 1998	Bescherming van terreinen (of wateren) met bijzondere natuurwaarden	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Flora- en faunawet	Instandhouding van planten- en diersoorten in het wild	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Nederlandse Richtlijn Bodembescherming	Bodembescherming bij bedrijfsmatige activiteiten	Toepassen bodembeschermende maatregelen
	Wet verontreiniging oppervlaktewater	Oppervlaktewater bescherming tegen verontreiniging	Geen lozing, tenzij vergunning
	Gezondheids- en welzijnswet Dieren	Reguleren dierenwelzijn productie-, hobby- en gezelschapsdieren	Ingrepenbesluit
	Legkippenbesluit 2003	Reguleren dierenwelzijn legkippen	Minimum normen
Provincie	Streekplan Gelderland	Provinciale kaders voor ruimtelijke ontwikkeling	Kaders voor gemeente bestemmingsplan
Gemeente	Bestemmingsplan buitengebied	Ruimtelijke ordening, geeft de bestemming en toegestaan gebruik van het buitengebied aan.	Indien noodzakelijk verzoek wijziging bestemmingsplan

3.2 **BESLUITVORMING**

Bevoegd gezag

De gewenste wijzigingen op het bedrijf zijn vergunningplichtig. Er zal een omgevingsvergunning aangevraagd worden voor “milieu” en “bouw”. Verder dient om de gewenste nieuwe stal I te kunnen bouwen het huidige bouwblok voor Tolsestraat 12 te worden verlegd. Voor al deze procedures zijn Burgemeester en Wethouders van de gemeente Neder-Betuwe het bevoegd gezag.

Besluit MER

De gevraagde vergunning omvat het houden van pluimvee (legkippen). In de gewenste situatie worden binnen de inrichting 167.000 legkippen. Het MER-besluit heeft betrekking op de realisatie van “nieuwe installaties” of op “wijzigingen of uitbreiden van installaties” met een capaciteit van meer dan 45.000 c.q. 60.000 legkippen. Indien de drempelwaarde van 45.000 of meer plaatsen voor legkippen wordt overschreden, geldt een MER-beoordelingsplicht. Indien de drempelwaarde van 60.000 plaatsen voor legkippen wordt overschreden is een MER noodzakelijk. Het houden van pluimvee / legkippen is in het MER-besluit opgenomen als categorie C 14. In onderhavige situatie zullen meer dan 60.000 legkippen gehouden gaan worden in de inrichting.

Het is hierbij echter expliciet de vraag of de hiervoor bedoeld m.e.r.-grenzen wel worden overschreden. Immers in de bestaande situatie zijn 170.000 legkippen vergund en het is feitelijk (juridisch) de vraag of op dit moment de gewenste situatie (met in totaal 167.000 legkippen) nog als MER_plichtig beoordeeld moet worden

Het vervangen van een huisvestingssysteem wordt in deze gevallen (ook door de Raad van State) niet meer gezien als het oprichten/ wijzigen van een nieuwe installatie. Zie onder meer de uitspraken van:

VANWESTREENEN

ADVISEURS VOOR HET BUITENGEBIED

17 maart 2010 (Rucphen, zaaknummer 200904456/1/M2), 26 mei 2010 (Beuningen, zaaknummer 200902750/1/M2) en 14 juli 2010 (Olst-Wijhe, zaaknummer 200906222/1/M2).

Wat rest is de oprichting van stal I met daarin 43.000 leghennen in volière huisvesting (E 2.11.2, Rav). De oprichting van deze nieuwe installatie blijft in het licht van het voorgaande, **onder** de grens M.e.r.-beoordelingsplicht.

Verschuiven bouwblok

De informatie uit dit document kan tevens gebruikt worden voor de ruimtelijke onderbouwing, welke nodig is voor het verschuiven van het huidige agrarische bouwblok.

4. GEWENSTE ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 OVERZICHT ALTERNATIEVEN

In het MER zijn de volgende scenario's/ alternatieven doorgerekend en afgewogen:

Alt	Omschrijving
Ref1	Stal D: 45.000 leghennen batterij (E 2.5.1) Stal E: 45.000 leghennen batterij (E 2.5.1) <u>Mestopslag voor 90.000 leghennen E 6.100</u> Stal G: 40.000 legkippen grondhuisvesting (E 2.7) Stal H: 40.000 legkippen grondhuisvesting (E 2.7)
Ref2	Stal D: 45.000 leghennen batterij (E 2.5.1) Stal E: 45.000 leghennen batterij (E 2.5.1) <u>Mestopslag voor 90.000 leghennen E 6.100</u> Stal G: 40.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) Stal H: 40.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) <u>Mestopslag voor 80.000 leghennen E 6.100</u>
Alt1	Stal D: 25.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) Stal E: 25.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) Stal G: 37.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) Stal H: 37.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + nieuwe Stal I: 43.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) <u>Mestopslag voor alle 167.000 leghennen E 6.100</u>
Alt2	Stal D: 25.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal E: 25.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal G: 37.000 legkippen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal H: 37.000 legkippen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) + nieuwe Stal I: 43.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) <u>Mestopslag voor alle 167.000 leghennen E 6.100</u>
Alt3	Stal D: 25.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal E: 25.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal G: 37.000 legkippen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) Stal H: 37.000 legkippen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) + nieuwe Stal I: 43.000 leghennen volièrehuisvesting <u>met beluchting</u> (E 2.11.2) <u>tijdelijke mestopslag</u>
MMA	Stal D: 25.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) Stal E: 25.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) Stal G: 37.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) Stal H: 37.000 legkippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) + nieuwe Stal I: 43.000 leghennen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + chemisch LW (E 2.10) <u>tijdelijke mestopslag</u>

4.2 REFERENTIE 1: VERGUNDE SITUATIE

Op dit moment komt de vergunde situatie aan de Tolsestraat 12 te overeen met 170.000 leghennen verdeeld de pluimveestallen D, E, G en H. In de vergunde situatie worden er 90.000 dieren in de stallen D en E gehouden in een batterijhuisvesting. In de stallen G en H is voor 80.000 dieren het grondhuisvestingsysteem vergund.

- 90.000 legkippen (stal D en E, beide 45.000), E 2.5.1
- 80.000 legkippen (stal G en H, beide 40.000), E 2.7

4.3 REFERENTIE 2: HUIDIGE SITUATIE

Op dit moment worden er aan de Tolsestraat 12 te 170.000 leghennen gehouden. In de huidige situatie worden er 90.000 dieren in de stallen D en E gehouden in een batterijhuisvesting. In de stallen G en H worden de dieren gehouden in een volièrehuisvestingsysteem. Dit is overigens in overeenstemming met de en/of vergunning uit 2002, waarin zowel Ref1 als Ref2 is vergund.

- 90.000 legkippen (stal D en E, beide 45.000), E 2.5.1
- 80.000 legkippen (stal G en H, beide 40.000), E 2.11.1

4.4 ALTERNATIEF 1; VOLIÈRE MET MESTOPSLAG

In deze situatie worden alle dieren op het bedrijf gehouden in een volière-huisvesting (E 2.11.1, Rav), gecombineerd met langdurige mestopslag (mestloods F). Bij dit systeem is van 50% van de leefruimte voorzien van roosters met daaronder een mestband. De ammoniakemissie is 0,090 kg NH₃ per leghen.

- 167.000 legkippen , E 2.11.1
- 167.000 mestopslag in mestloods, E 6.100

4.5 ALTERNATIEF 2; VOLIÈRE, BELUCHT MET MESTOPSLAG

In deze situatie worden alle dieren gehouden in een volière-huisvesting met beluchting van de mestband (E 2.11.2, Rav), gecombineerd met langdurige opslag van pluimveemest. Bij dit systeem is van 45-55% van de leefruimte voorzien van roosters met daaronder een mestband met beluchting. De ammoniakemissie is 0,055 kg NH₃ per dier.

- 167.000 legkippen, E 2.11.2
- 167.000 mestopslag in mestloods, E 6.100

In deze situatie wordt de dieren gehouden in een volièresysteem waarbij mestbandbeluchting plaatsvindt. De in de stal reeds beluchte pluimveemest wordt afgedraaid en opgeslagen in een mestloods.

4.6 ALTERNATIEF 3; VOLIÈRE, BELUCHT EN TIJDELIJKE MESTOPSLAG

In deze situatie worden alle dieren gehouden in een volière-huisvesting met beluchting van de mestband (E 2.11.2, Rav), gecombineerd met langdurige opslag van pluimveemest. Bij dit systeem is van 45-55% van de leefruimte voorzien van roosters met daaronder een mestband met beluchting. De ammoniakemissie is 0,055 kg NH₃ per dier.

- 167.000 legkippen, E 2.11.2

In deze situatie wordt de dieren gehouden in een volièresysteem waarbij mestbandbeluchting plaatsvindt. De in de stal reeds beluchte pluimveemest wordt afgedraaid en opgeslagen in een mestloods en regelmatig afgevoerd.

4.8 MEEST MILIEUVRIENDELIJK ALTERNATIEF: VOLIÈRE

In deze situatie worden de dieren gehouden een volière-huisvesting (E2.11.1) aangesloten op een 90 % chemisch luchtwassysteem (E 2.10, Rav). Daarnaast vindt er tijdelijke opslag pluimveemest plaats.

De ammoniakemissie is, met 90 % reductie ten opzichte van E 2.11.1, 0,09 kg NH₃ per dier.

- 167.000 legkippen in voliere E 2.11.1 + chemische LW, E 2.10

In deze situatie wordt de, in de stal, beluchte pluimveemest afgedraaid en regelmatig eens in de 2 weken afgevoerd van het bedrijf.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Vergunde en huidige situatie

In 2002 is voor het bedrijf aan de Tolsestraat 12 te een revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer verleend voor de pluimveehouderij. Deze vergunning heeft betrekking op in totaal 170.000 legkippen. Deze vergunning ziet op het houden van legkippen in batterijhuisvesting (stal D en E) en in grond- of volièrehuisvesting (stal G en H).

Ref 1: Vergunde situatie 2002:

RAV categorie	Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³	NH ₃ emissie /dier	Totaal kg NH ₃	PM ₁₀ g/dier/jaar	PM10 tot. (kg)
E 2.5.1	Leghennen <i>Mestbandbatterij met geforceerde mestdroging</i>	90.000	0,35	31.500,0	0,042	3.780,0	5	450,0
E 6.100	Opslag vaste mest	90.000	--	--	0,050	4.500,0	--	--
E 2.7	Leghennen <i>Grondhuisvesting</i>	80.000	0,34	27.200,0	0,315	25.200,0	84	6.720,0
Totaal				58.700,0		33.480,0		7.170,0

- Stankfactoren op basis van de Regeling geurhinder en veehouderij
- Ammoniakfactoren op basis van de Regeling ammoniak en veehouderij
- PM10-factoren fijn stof veehouderij, maart 2010 VROM

Ref 2: Huidige situatie: 2011 (ook vergund in 2002)

RAV categorie	Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³	NH ₃ emissie /dier	Totaal kg NH ₃	PM ₁₀ g/dier/jaar	PM10 tot. (kg)
E 2.5.1	Leghennen <i>Mestbandbatterij met geforceerde mestdroging</i>	90.000	0,35	31.500,0	0,042	3.780,0	5	450,0
E 6.100	Opslag vaste mest	170.000	--	--	0,050	8.500,0	--	--
E 2.11.1	Leghennen <i>Volière, 50 % rooster</i>	80.000	0,34	27.200,0	0,090	7.200,0	65	5.200,0
Totaal				58.700,0		19.480,0		5650,0

- Stankfactoren op basis van de Regeling geurhinder en veehouderij

- Ammoniakfactoren op basis van de Regeling ammoniak en veehouderij
- PM10-factoren fijn stof veehouderij, maart 2010 VROM

5.2 Gewenste situatie

Na de doorgevoerde gewenste verandering/ uitbreiding leidt het voorkeursalternatief tot:

Thans gewenste situatie:

Stal	RAV cat	Diercategorie	Aantal dieren	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³	NH ₃ emissie /dier	Totaal kg NH ₃	PM ₁₀ g/dier/jaar	PM10 tot. (kg)
D + E	E 2.11.2	Legkippen 45-55% van leefruimte rooster met mestband (beluchting), min 2x per week afdraaien	2x 25.000	0,34	17.000,0	0,055	2.750,0	65	3.250,0
G + H	E 2.11.2	Legkippen 45-55% van leefruimte rooster met mestband (beluchting), min 2x per week afdraaien	2 x 37.000	0,34	25.160,0	0,055	4.070,0	65	4.810,0
I	E 2.11.2	Legkippen 45-55% van leefruimte rooster met mestband (beluchting), min 2x per week afdraaien	43.000	0,34	14.620,0	0,055	2.365,0	65	2.795,0
F	E 6.100	Mest opslag	167.000	--	--	0,050	8.350,0	--	--
	Totaal				56.780,0		17.535,0		10.855,0

- Stankfactoren op basis van de Regeling geurhinder en veehouderij
- Ammoniakfactoren op basis van de Regeling ammoniak en veehouderij
- PM10-factoren fijn stof veehouderij, maart 2010 VROM

Emissie bij de verschillende scenario's (zie 4.1)

De gewenste situatie leidt tot een toename van geur-, ammoniak- en fijnstofemissie. Hieronder zijn voor de verschillende scenario's de emissies weergegeven:

<i>Scenario</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Geur</i>	<i>Ammoniak</i>	<i>Fijnstof</i>
		<i>OUe/s</i>	<i>Kg NH₃</i>	<i>Kg PM₁₀</i>
Ref1	90.000 leghennen (batterijhuisvesting, E 2.5.1) - Mestopslag voor 90.000 leghennen (E 6.100) 80.000 leghennen (grondhuisvesting, E 2.7)	58.700,0	33.480,0	7.170,0
Ref2	90.000 leghennen (batterijhuisvesting, E 2.5.1) 80.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.1) - Mestopslag voor 170.000 leghennen (E 6.100)	58.700,0	19.480,0	5.650,0
Alt1	167.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.1) - Mestopslag voor 167.000 leghennen (E 6.100)	56.780,0	23.380,0	10.855,0
Alt2	167.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.2) - Mestopslag voor 167.000 leghennen (E 6.100)	56.780,0	17.535,0	10.855,0
Alt3	167.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.2) - Tijdelijke mestopslag	56.780,0	9.185,0	10.855,0
MMA	167.000 leghennen (volièrehuisvest., E 2.11.1) + chemische LW (E 2.10)	40.080,0	1.503,0	9.018,0

5.3 Geurhinder

Individuele geurhinder (voorgrondbelasting)

De gewenste situatie gaat gepaard met een afname van geuremissie. Het dierenaantal daalt licht en de geuremissiefactor voor legkippen in volièrehuisvesting is lager dan de factor voor legkippen in batterijhuisvesting. De effecten hiervan op de voor geurgevoelige objecten zijn voor de verschillende alternatieven in beeld gebracht.

De voorgrondbelastingen welke optreden voor de verschillende scenario's zijn berekend met V-Stacks en weergegeven in onderstaande tabel.

Geurgevoelige locaties + geur norm + geurbelasting (voorgrond)						
Scenario	Geuremissie	Tolsestr. 27	Tolsestr. 10a	Tolsestr. 25	Tolsestr. 8/10	Dalwagenseweg 51
	OUe/s	8,0 OU/m ³	8,0 OU/m ³	8,0 OU/m ³	8,0 OU/m ³	2,0 OU/m ³
Ref1	58.700,0	16,4	19,2	15,0	7,1	1,3
Ref2	58.700,0	16,4	19,2	15,0	7,1	1,3
Alt1	56.780,0	14,7	15,4	12,3	6,7	1,2
Alt2	56.780,0	14,7	15,4	12,3	6,7	1,2
Alt3	56.780,0	14,7	15,4	12,3	6,7	1,2
MMA	40.080,0	10,4	10,9	8,7	4,8	0,9

In de bestaande situatie treedt er een geuroverbelasting op ter hoogte van een aantal “geurgevoelige” objecten. Echter, in de wet is geregeld (art 3, lid 3 Wgv) dat een nieuw gevraagde vergunning niet geweigerd indien de geurbelasting niet toeneemt en het aantal dieren ook niet toeneemt.

In de gewenste situatie aan de Tolsestraat 12 te neemt de geurbelasting op enig “geurgevoelig object” **niet** toe (maar neemt af) en ook het dierenaantal neemt **niet** toe (neemt af). Daarmee wordt voldaan aan het gestelde in art 3, lid 3 Wet geurhinder en veehouderij.

Eventuele geurbeperkende maatregelen voor de situatie bij Het Anker zijn het toepassen van luchtwassers (chemisch of biologisch). Voorbeelden hiervan zijn de bij MMA toegepaste chemische luchtwasser (BWL 2001.35.V1) Het doorgerekende chemische systeem reduceert bij een optimale werking de geuremissie (uitstoot) voor 30 %. Aan de inzet van genoemde maatregelen, luchtwasser, kleven echter ook forse nadelen. Deze nadelen leiden ertoe dat ze niet zijn aan te merken als “best practice”. Zie hiervoor tevens de uiteenzetting in het hoofdstuk “energie”(6.2).

Cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting)

De beoordeling van de cumulatieve geurhinder heeft plaatsgevonden met behulp van het verspreidingsmodel V-stackgebied. In de onderstaande tabel zijn de uitkomsten opgenomen van de cumulatieberekeningen met V-Stacks-gebied. In deze tabel zijn enkele locaties opgenomen welke direct worden beïnvloed door de geuremissie van het initiatief. Voor de overige locaties wordt verwezen naar de bijlagen.

De beoordeling van de cumulatieve geurhinder heeft plaatsgevonden met behulp van het verspreidingsmodel V-stackgebied. In de onderstaande tabel zijn de uitkomsten opgenomen van de cumulatieberekeningen met V-Stacks-gebied. In deze tabel zijn enkele locaties opgenomen welke direct worden beïnvloed door de geuremissie van het initiatief. Voor de overige locaties wordt verwezen naar de bijlagen.

Geurgevoelige locaties * + geur norm + geurbelasting (achtergrond)						
Scenario	Geuremissie	Tolsestr. 27	Tolsestr. 10a	Tolsestr. 25	Tolsestr. 8/10	Dalwagenseweg 51
	OUe/s					
Ref1	58.700,0	21,17	11,43	9,86	6,94	3,46
Ref2	58.700,0	21,17	11,43	9,86	6,94	3,46
Alt1	56.780,0	20,70	11,18	9,60	6,88	3,42
Alt2	56.780,0	20,70	11,18	9,60	6,88	3,42
Alt3	56.780,0	20,70	11,18	9,60	6,88	3,42
MMA	40.080,0	14,92	8,40	7,71	6,35	3,03

* voor de overige onderzochte locatie wordt verwezen naar de bijlage: Resultaten V-stacks-gebied

Alle onderzochte alternatieven (inclusief het MMA) leiden, op de vermelde locaties waarop het initiatief een directe invloed heeft (namelijk door de voorgrondbelasting) een daling van de achtergrondbelasting, ten opzichte van de referentiesituaties.

De relatief hoge achtergrondbelasting ter hoogte van de Lakemondsestraat (bijv ter hoogte van nr. 44) wordt veroorzaakt door de voorgrondbelasting, veroorzaakt door direct naast deze objecten gelegen veehouderijen. Hierop heeft de situatie aan de Tolsestraat 12 zeer weinig tot geen invloed. De berekende achtergrondbelasting ten gevolge van de verschillende scenario's blijft globaal (16,39, 16,35 en 16,22 ou/ m³) gelijk. Zie hiervoor de bijlage "Resultaten V-stacks-gebied".

RIVM heeft voor de beoordeling van de achtergrondbelasting van "geur" een systematiek ontwikkeld. Daarbij wordt een relatie gelegd tussen de mogelijke kans op geurhinder en de beoordeling van het leefklimaat (zie navolgende tabel). Uit de hierna volgende tabel (bron: Infomil) kan worden afgeleid wat het leefklimaat bij een bepaalde achtergrondbelasting. Hieruit blijkt dat in de gewenste situatie aan de Tolsestraat 12, er bij een maximale achtergrondbelasting van 20,70 OU/m³, een kans van 15 tot

20% dat de bewoners van de omliggende geurgevoelige objecten de geuremissie als hinderlijk ervaren. Dat is in de vergunde, referentie situatie Ref 1 en 2, 20-25%.

De achtergrondbelasting in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat (Infomil 1 mei 2007)

Achtergrondbelasting geur (OU _E / m ³)	Mogelijke kans op geurhinder (%)*	Beoordeling leefklimaat (Rivm)
1-3	< 5	Zeer goed
4-8	5-10	Goed
9-13	10-15	Redelijk goed
14-20	15-20	Matig
21-28	20-25	Tamelijk matig
29-38	25-30	Slecht
39-50	30-35	Zeer slecht
51-65	35-40	extreem

** Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook van bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur en de binding die mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt.*

Gelet op de uitkomsten van de berekening en de beoordelingssystematiek (Rivm) van het leefklimaat kan, in de gewenste bedrijfsopzet, niet worden gesproken van een ontoelaatbare toename van de geuremissie ter plaatse van de omliggende geurgevoelige objecten.

De beoogde uitbreiding/ wijziging van het agrarisch bedrijf aan de Tolsestraat 12 te Dodewaard niet leidt derhalve niet tot een ontoelaatbare toename van de geurhinder of een verslechtering van het woon- en leefklimaat.

5.4 Ammoniak

In de gewenste situatie is er sprake van een toename van de ammoniakemissie. Hierna zijn de verschillende onderzochte alternatieven met bijbehorende ammoniakemissie weergegeven in een tabel.

<i>Scenario</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Emissiefactor systeem + nagesch techn/ dierplaats/ jaar</i>	<i>Ammoniak totaal</i>
		<i>Kg NH₃</i>	<i>Kg NH₃</i>
Ref1	90.000 leghennen (batterijhuisvesting, E 2.5.1) - <i>Mestopslag voor 90.000 leghennen (E 6.100)</i> 80.000 leghennen (<u>grondhuis</u> vesting, E 2.7)	0,042 + 0,05 0,315	33.480,0
Ref2	90.000 leghennen (batterijhuisvesting, E 2.5.1) 80.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.1) - <i>Mestopslag voor 170.000 leghennen (E 6.100)</i>	0,042 0,090 0,05	19.480,0
Alt1	167.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.1) - <i>Mestopslag voor 167.000 leghennen (E 6.100)</i>	0,090 0,05	23.380,0
Alt2	167.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.2) - <i>Mestopslag voor 167.000 leghennen (E 6.100)</i>	0,055 + 0,05	17.535,0
Alt3	167.000 leghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.2) - <i>Tijdelijke mestopslag</i>	0,0055	9.185,0
MMA	167.000 leghennen (volièrehuisvest., E 2.11.1) + chemische LW (E 2.10) - <i>Tijdelijke mestopslag</i>	0,009	1.503,0

Volgens het Besluit huisvesting geldt er een maximale emissiewaarde voor “*legghennen in niet-batterijhuisvesting*” van 0,125 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Daarnaast geldt er voor de nageschakelde techniek een maximale emissiewaarde van 0,015 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Het huisvestingsysteem in combinatie met een eventuele “nageschakelde techniek” mag derhalve opgeteld maximaal een emissiefactor hebben van 0,140 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

Het Anker wenst zijn leghennen aan de Tolsestraat 12 in te huisvesten in een volièresysteem, E 2.11.2 (Rav) in combinatie met mestopslag, met een emissiefactor van 0,055 + 0,05 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Dit resulteert, voor de gewenste situatie (Alt 2) in een ammoniakemissiefactor welke aanmerkelijk lager ligt, dan de factor welke is toegestaan volgens het Besluit huisvesting (0,125 + 0,015 kg).

Bovendien is het toegepaste stalsysteem aangemerkt als BBT++-techniek (zie ook “IPPC-omgevingstoetsing” hierna).

Wet ammoniak en veehouderij

De ammoniakemissie van een agrarisch bedrijf dient (exclusief) getoetst te worden aan het gestelde in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Een vergunning voor het oprichten/ veranderen van een veehouderij wordt geweigerd indien de aanvraag betrekking heeft op een uitbreiding van het aantal dieren en deze veehouderij geheel of gedeeltelijk is gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, dan wel in een zone van 250 meter rond een zodanig gebied.

Het onderhavige bedrijf is niet gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, of in de 250-meter zone daaromheen. De ammoniakemissie afkomstig van onderhavige veehouderij vormt op grond van de Wet ammoniak en veehouderij voor de gevraagde vergunning dan ook geen beperkend toetsingskader en / of belemmering.

Directe ammoniakschade

Er zijn in de directe omgeving van de inrichting, voor ammoniak gevoelige land- en / of tuinbouwgewassen gelegen. Aan de westzijde worden gewassen gekweekt die gevoelig kunnen zijn

voor ammoniak. Echter in de gewenste situatie wordt de afstand ten opzichte deze gewassen niet kleiner, noch is er sprake van een toename van ammoniakemissie (deze neemt sterk af ten opzichte van de vergunde situatie).

De gewassen die staan op de locatie voor de nieuwe gewenste stal I, staan op eigen grond en zijn eigendom van Het Anker. Daarmee hoeft in het kader van de “directe ammoniakshade-toets” geen rekening te worden gehouden.

Er is derhalve geen reden om aan te nemen dat, op dergelijke gewassen, directe schade als gevolg van de uitgestoten ammoniak zal plaatsvinden. Aan het gestelde in de Brochure Stallucht en Planten (1981) wordt dan ook voldaan.

Besluit huisvesting

Sinds de inwerkingtreding van het Besluit huisvesting moet een huisvestingsstelsel (uitzonderingen daar gelaten) voldoen aan de maximale ammoniakemissiewaarden zoals opgenomen in Bijlage 1 van dit Besluit.

Voor de diercategorie “legkippen in een niet-batterijhuisvesting” is in het Besluit een maximale emissiewaarde opgenomen van 0,125 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Daarnaast geldt er voor een eventueel toegepaste nageschakelde techniek een maximale factor van 0,015 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Gesaldeerd mag een huisvestingsstelsel voor “legkippen in een niet-batterijhuisvesting”, inclusief nageschakelde techniek, een ammoniak-emissiefactor hebben van maximaal 0,125 + 0,015 = 0,140 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

Alle scenario's, en de daarbinnen toegepaste huisvestingsstelsels, voldoen aan BBT-emissie-eisen zoals deze volgen uit het Besluit huisvesting (zie ook par 5.4).

IPPC + omgevingstoetsing

De gewenste veranderingen worden ook getoetst aan de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing en de Oplegnotitie BREF. De “Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij” is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoetsing die op grond van de IPPC-richtlijn ten aanzien van de ammoniakemissie vanuit veehouderijen dient te worden uitgevoerd. Met behulp van de beleidslijn kan het bevoegd gezag beslissen of en in welke mate vanwege de lokale milieumomstandigheden strengere emissie-eisen in de omgevingsvergunning moeten worden opgenomen dan de eisen die volgen uit de toepassing van ‘beste beschikbare technieken’ (BBT).

Ten aanzien van een IPPC-veehouderij (hier meer dan 40.000 legkippen) geldt de volgende beleidslijn:

- Bij uitbreiding/wijziging kan worden volstaan met toepassing van BBT zolang de emissie niet meer bedraagt dan 5.000 kg ammoniak per jaar.
- Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding bij toepassing van BBT meer dan 5.000 kg, dan dient boven het meerdere een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd. De hoogte daarvan hangt af van de uitgangssituatie (de mate waarin BBT de ammoniakemissie reduceert) en de beschikbaarheid van verdergaande technieken in de betreffende diercategorie.

- Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding met toepassing van BBT (tot 5.000 kg) en verdergaande technieken dan BBT (vanaf 5.000 kg) daarna nog meer dan 10.000 kg, dan dient boven het meerdere een reductie van circa 85% te worden gerealiseerd.

In de hierna volgende tabel is voor de diercategorie waarvoor in het Besluit huisvesting een maximale emissiewaarde is vastgesteld (BBT/AMvB), in onderhavige situatie alleen “legkippen” aangegeven welke emissiegrenswaarden in het segment tussen 5.000 en 10.000 kg (>BBT = strenger dan BBT) en in het segment boven 10.000 kg (>>BBT = veel strenger dan BBT) worden geadviseerd. Tussen haakjes is daarbij aangegeven hoeveel reductie daarbij wordt gerealiseerd. De reductiepercentages zijn daarbij bepaald ten opzichte van traditionele huisvestingssystemen die aan de toekomstige dierenwelzijnseisen voldoen (legkippen).

Tabel: Overzicht emissiegrenswaarden voor diercategorieën waarvoor een maximale emissiewaarde is vastgesteld (in kg NH₃/dierplaats/jaar)

Rav	Diercategorie	Tradit.	BBT/AMvB	>BBT	>>BBT
E 2	Legkippen (grond/vol.)	0,315	0,125 (60%)	0,110 (65%)	0,055 (83%)

Het gewenste vleesrundvee is niet opgenomen in de systematiek van de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing.

In de **gewenste** bedrijfsopzet bedraagt de ammoniakemissie van de veebezetting in totaal **17.535,0 kg** (zie tabel hierna).

<i>Stal</i>	<i>Diercategorie + aangevraagde RAV code</i>	<i>Aantal dieren</i>	<i>NH₃, kg per dier</i>	<i>Totaal</i>
D, E, G, H en I	Legkippen, E 2.11.2	167.000	0,055	9.185,0
F	Opslag mest	167.000	0,05	8.350,0
Totaal		167.000 legkippen		17.535,0

Met in achtneming van de gewenste dieraantallen in onderhavige situatie zou in het kader van de IPPC-omgevingstoets (ammoniakemissieplafond) maximaal de hierna vermelde hoeveelheid NH₃ vergund kunnen worden.

<i>BBT/ BBT+/ BBT++</i>	<i>Diercategorie</i>	<i>Aantal dieren</i>	<i>NH₃ kg per dier</i>	<i>Totaal NH₃</i>
BBT (tot 5.000 kg)	Opslag mest	100.000	0,05	5.000,0
BBT+ (5.000-10.000 kg)	Opslag mest	67.000	0,05	3.350,0
BBT+ (5.000-10.000 kg)	Legkippen	15.000	0,110	1.650,0
BBT++ (vanaf 10.000 kg)	Legkippen	167.000-15.000= 152.000	0,055	8.360,0
Totaal		167.000 legkippen		18.360,0

Indien de ammoniakemissie van de gewenste bedrijfssituatie wordt doorgerekend op basis van het principe, zoals omschreven in de beleidslijn, bedraagt het maximale ammoniakemissieplafond op basis van een “worst-case scenario” en waarbij derhalve geen rekening wordt gehouden met bestaande / vergunde rechten, in totaal **18.360,0 kg**. In de gewenste situatie / beoogde bedrijfsopzet bedraagt de ammoniakemissie echter **17.535 kg**. Hierdoor is de ammoniakemissie in de gewenste situatie ruimschoots lager dan het maximale “ammoniakemissieplafond” op basis van de Beleidslijn IPPC-omgevingstoets. De gewenste bedrijfsopzet voldoet derhalve ruimschoots aan het gestelde in de “Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij”.

Overigens: de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij heeft alleen betrekking op veehouderijen die onder de werkingssfeer vallen van de IPPC en is alleen van toepassing als dergelijke uitbreiden in aantal dieren.

Op onderhavig bedrijf neemt het dieraantal niet toe (maar neemt licht af), waardoor, met betrekking tot de eisen aan de ammoniakemissie het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij geldt. Zodoende is het ammoniakplafond voor onderhavig bedrijf gelijk aan het aantal dieren vermenigvuldigd met de maximale emissiefactor uit het Besluit huisvesting. Zodoende geldt in de situatie voor het Anker aan de Tolsestraat 12 in de gewenste situatie een “ammoniakplafond” van $167.000 \text{ maal } 0,125 + 0,015 = 0,140 \text{ kg NH}_3 \text{ per dierplaats per jaar} = 23.380 \text{ kg NH}_3 \text{ per dierplaats per jaar}$. Dit komt overeen met de situatie zoals onder Alt 1 beschreven (E 2.11.1 + E 6.100).

5.5 Luchtkwaliteit

Fijnstof PM_{10} en $PM_{2,5}$

In de gewenste situatie neemt de emissie van fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) toe ten opzichte van de bestaande en vergunde situatie.

In dit hoofdstuk is de emissie en immissie van fijnstof PM_{10} . Voor PM_{10} geldt een grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Daarnaast geldt dat de 24-uurgemiddelde concentratie van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ niet vaker dan 35 keer (dagen) per jaar overschreden mag worden.

Daarnaast geldt er vanaf 1 januari 2015 voor $PM_{2,5}$ (een fractie van PM_{10}) de grenswaarde van $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$, gedefinieerd als jaargemiddelde concentratie. Voor de $PM_{2,5}$ is verder overigens geen maximaal aantal overschrijdingsdagen vastgesteld.

Voor het vaststellen van de $PM_{2,5}$ -factor (gram per dier/ jaar) moet er bij bronnen in de intensieve veehouder vanuit worden gegaan dat deze 20 % van de PM_{10} -factor bedraagt.

In onderstaande tabel is voor de verschillende scenario's de totale jaarlijkse PM_{10} -en $PM_{2,5}$ -emissie weergegeven.

Scenario	Omschrijving	PM_{10} factor legghennen	PM_{10} <u>totaal</u>	$PM_{2,5}$ factor legghennen	$PM_{2,5}$ <u>totaal</u>
		g/ dier/jaar	kg PM_{10}	g/ dier/jaar	kg $PM_{2,5}$
Ref1	90.000 legghennen (batterijhuisvesting, E 2.5.1) - Mestopslag voor 90.000 legghennen (E 6.100)	5	7.170,0	1,0	1.434,0
	80.000 legghennen (grondhuisvesting, E 2.7)	84		16,8	
Ref2	90.000 legghennen (batterijhuisvesting, E 2.5.1)	5	5.650,0	1,0	446,9
	80.000 legghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.1) - Mestopslag voor 170.000 legghennen (E 6.100)	65		13	
Alt1	167.000 legghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.1) - Mestopslag voor 167.000 legghennen (E 6.100)	65	10.855,0	13	2.171

Vervolg tabel op volgende pagina

<i>Scenario</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>PM₁₀factor legghennen</i>	<i>PM₁₀ totaal</i>	<i>PM_{2,5}factor legghennen</i>	<i>PM_{2,5} totaal</i>
		<i>g/ dier/jaar</i>	<i>kg PM₁₀</i>	<i>g/ dier/jaar</i>	<i>kg PM_{2,5}</i>
Alt2	167.000 legghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.2) - <i>Mestopslag voor 167.000 legghennen (E 6.100)</i>	65	10.855,0	13	2.171
Alt3	167.000 legghennen (volièrehuisvesting, E 2.11.2) - <i>Tijdelijke mestopslag</i>	65	10.855,0	13	2.171
MMA	167.000 legghennen (volièrehuisvest., E 2.11.1) + chemische LW (E 2.10)	54	9.018,0	10,8	1.803,6

Jaargemiddelde concentratie PM₁₀

Zoals hiervoor beschreven geldt voor PM₁₀ een grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van 40 µg/m³. Daarnaast geldt dat de 24-uurgemiddelde concentratie van 50 µg/m³ niet vaker dan 35 keer (dagen) per jaar overschreden mag worden.

In onderstaande tabel is voor de verschillende scenario's de berekende PM₁₀-concentratie weergegeven.

<i>Blootstellingen locaties / grenswaarde jaargemiddelde concentratie/ berekende jaargemiddelde Waarde</i>					
<i>Scenario</i>	<i>PM10-emissie</i>	<i>Tolsestr. 27</i>	<i>Tolsestr. 10a</i>	<i>Tolsestr. 25</i>	<i>Tolsestr. 8/10</i>
	<i>kg PM₁₀</i>	<i>40µg/m³</i>	<i>40µg/m³</i>	<i>40µg/m³</i>	<i>40µg/m³</i>
Ref1	7.170,0	30,30	31,01	30,62	30,11
Ref2	5.650,0	30,15	30,70	30,40	30,00
Alt1	10.855,0	30,72	31,48	30,97	30,41
Alt2	10.855,0	30,72	31,48	30,97	30,41
Alt3	10.855,0	30,72	31,48	30,97	30,41
MMA	9.018,0	30,53	31,16	30,73	30,27

Uit de voorgaande tabel blijkt dat op alle beoordelingslocatie voldaan kan worden aan de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Uit de voorgaande tabel blijkt dat op alle beoordelingslocatie ruimschoots voldaan kan worden aan de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Naast dat op alle beoordelingslocaties reeds wordt voldaan aan de concentratienorm, mogen de berekende waarden ook nog worden gecorrigeerd voor de zeezoutconcentratie. Deze aftrek bedraagt $6 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Daarmee komt de maximaal berekende jaargemiddelde concentratie op $31,48 - 6 = 25,48 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (ter hoogte van de locatie Tolsestraat10a).

Voor alle scenario's geldt dat ruimschoots wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen voor fijnstof PM_{10} .

Overschrijdingsdagen 24-uurgemiddelde grenswaarde

In onderstaande tabel zijn, voor de verschillende scenario's, het aantal overschrijdingsdagen (maximaal 35 dagen overschrijding van de 24-uur grenswaarde van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

<i>Blootstellingen locaties / grenswaarde jaargemiddelde concentratie/ berekende jaargemiddelde Waarde</i>					
<i>Scenario</i>	<i>PM10-emissie</i>	<i>Tolsestr. 27</i>	<i>Tolsestr. 10a</i>	<i>Tolsestr. 25</i>	<i>Tolsestr. 8/10</i>
	<i>kg PM₁₀</i>	<i>35 dagen</i>	<i>35 dagen</i>	<i>35 dagen</i>	<i>35 dagen</i>
Ref1	7.170,0	32,3 (26,9)	38,0 (32,0)	35,2 (29,2)	32,0 (26,0)
Ref2	5.650,0	31,4 (25,4)	35,9(29,9)	33,4 (27,4)	31,3 (25,3)
Alt1	10.855,0	34,3 (28,3)	41,0 (35,0)	37,1 (32,1)	33,8 (27,8)
Alt2	10.855,0	34,3 (28,3)	41,0 (35,0)	37,1 (32,1)	33,8 (27,8)
Alt3	10.855,0	34,3 (28,3)	41,0 (35,0)	37,1 (32,1)	33,8 (27,8)
MMA	9.018,0	33,1 (27,1)	38,5 (32,5)	35,5 (29,5)	32,9 (26,9)

In de bovenstaande tabel staan het berekende aantal overschrijdingsdagen per scenario weergegeven. Tussen haakjes staan de voor zeezout gecorrigeerde waarden (- 6 dagen). Alle scenario's voldoen aan het maximaal aantal overschrijdingsdagen van de 24-uur grenswaarde van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (maximaal 35 dagen).

Fijnstof PM_{2,5}

Zoals hiervoor reeds beschreven geldt er vanaf 1 januari 2015 voor PM_{2,5} (een kleinere fractie van PM₁₀) de grenswaarde van 25 µg/m³, gedefinieerd als jaargemiddelde concentratie. Voor de PM_{2,5} is geen maximaal aantal overschrijdingsdagen vastgesteld.

De berekende PM₁₀-concentraties op de verschillende beoordelingslocaties ligt (na aftrek van de zeezoutcorrectie) maximaal op 25,48 µg/m³ (ter hoogte van Tolsestraat 10a).

In deze PM₁₀-concentratie zit het aandeel PM_{2,5}-concentratie verdisconteerd. De PM_{2,5}-concentratie is immers de kleine fractie van de berekende totale PM₁₀-concentratie.

Daarnaast is de PM_{2,5}-factor (gram per dier/ jaar) bij bronnen in de intensieve veehouder slechts 20 % van de PM₁₀-factor.

Nu de PM_{2,5}-concentratie slechts een kleine fractie (20%) van de berekende totale PM₁₀-concentratie is, is de berekende totale PM₁₀-concentratie op alle beoordelingslocaties maximaal op rond 25 µg/m³ (Tolsestraat 10a) ligt en met in achtneming van de lagere PM_{2,5}-factor t.o.v. PM₁₀ (namelijk 20 %), zal de totale PM_{2,5}-concentratie ter hoogte van de beoordelingslocaties voor alle scenario's aanmerkelijk lager dan 25 µg/m³ blijven. Daarmee wordt voldaan aan de toekomstige (vanaf 1 januari 2015) norm voor PM_{2,5}.

6. OVERIGE ASPECTEN

6.1 Geluid en verkeer

Om de geluidsproductie afkomstig van onderhavige pluimveehouderij in de gewenste situatie inzichtelijk te maken, is hiervoor een akoestisch onderzoek uitgevoerd.

Uit de resultaten van dit onderzoek (zie bijlage) blijkt dat op basis van de gewenste situatie de geluidsbelasting bij de omliggende woningen als volgt bedraagt:

Tabel: Berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus

Beoordelingspunt		Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (L _{Ar} , L _T)					
		[dB(A)]					
		dag 07.00 – 19.00		avond 19.00 – 23.00		nacht 23.00 – 07.00	
		berekend	toetsing	berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Tolsestraat 027	34	40	29	35	22	30
101	N – 100 m. van inrichting	33	-	28	-	20	-
102	O – 100 m. van inrichting	23	-	23	-	<20	-
103	Z – 100 m. van inrichting	36	-	39	-	39	-
104	W – 100 m. van inrichting	38	-	27	-	<20	-

Uit de toetsing van de rekenresultaten in de representatieve bedrijfssituatie inclusief BBT-voorzieningen blijkt dat de richtwaarden niet worden overschreden.

Maximale geluidniveaus

In onderstaande tabel zijn de berekende maximale geluidniveaus op de beoordelingspunten samengevat.

Tabel: Berekende maximale geluidniveaus

Beoordelingspunt		Maximale geluidniveaus (L _{Amax})					
		[dB(A)]					
		dag 07.00 – 19.00		avond 19.00 – 23.00		nacht 23.00 – 07.00	
		berekend	toetsing	berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Tolsestraat 027	54	70	54	65	54	60
101	N – 100 m. van inrichting	48	-	50	-	50	-
102	O – 100 m. van inrichting	48	-	50	-	47	-
103	Z – 100 m. van inrichting	49	-	42	-	42	-
104	W – 100 m. van inrichting	52	-	55	-	53	-

Uit de toetsing van de rekenresultaten in de representatieve bedrijfssituatie blijkt dat de gehanteerde grenswaarden conform de 'Handreiking' niet worden overschreden.

Wegverkeer

In onderstaande tabel zijn de berekende equivalente geluidniveaus op de beoordelingspunten vanwege wegverkeer van en naar de inrichting samengevat.

Tabel: Berekende equivalente geluidniveaus vanwege wegverkeer van en naar de inrichting

Beoordelingspunt	Equivalente geluidniveaus (L_{Aeq}) vanwege wegverkeer [dB(A)]					
	dag 07.00 – 19.00		avond 19.00 – 23.00		nacht 23.00 – 07.00	
	berekend	toetsing	berekend	toetsing	berekend	toetsing
	Representatieve bedrijfssituatie					
001 Tolsestraat 027	35	50	36	45	28	40

Uit de toetsing van de rekenresultaten in de representatieve bedrijfssituatie blijkt dat de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde niet wordt overschreden.

Conclusie geluid

Uit de toetsing van de rekenresultaten in de representatieve bedrijfssituatie blijkt dat de gehanteerde grenswaarden conform de 'Handreiking' niet worden overschreden.

Uit het onderzoek blijkt dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau inclusief BBT-voorzieningen en het maximale geluidniveau in de representatieve bedrijfssituatie (gewenste situatie) kan voldoen aan de gehanteerde richt- en grenswaarden conform de 'Handreiking industrielawaai en vergunningverlening'.

De hiervoor beschreven geluidssituatie heeft betrekking op de gewenste bedrijfssituatie. Akoestisch zijn de verschillende scenario's min of meer vergelijkbaar. Bij de scenario's waar sprake is toepassing van luchtwassers ligt het aantal transportbewegingen vanaf de inrichting hoger in vergelijking met de gewenste situatie. Dit houdt onder meer verband met de aanvoer van bijvoorbeeld zwavelzuur (bij chemische luchtwasser) en de afvoer van verzadigd spuiwater.

6.2 Investerings- en jaarkosten alternatieven

Voor batterij-, voliëre- en scharrelhuisvesting zijn systemen ontwikkeld die de bijvoorbeeld NH₃ (verder) terugdringen. Voor een aantal van deze systemen zijn in de KWIN 2010-2011 geschatte jaarlijkse kosten gegeven op basis van de verwachte levensduur en energieverbruik. De meerkosten (ten opzichte van een standaard stalsysteem) bestaan uit afschrijving, rente en onderhoud (jaarkosten investering) en overige exploitatiekosten (o.a. energie)

Hierna is, op basis van gegevens uit de KWIN 2010-2011, een overzicht opgenomen van de verschillende kosten tussen de toe te passen stalsystemen. De weergegeven kosten betreffen de kosten welke ten opzichte van een “standaard” stal met “grondhuisvesting voor legrassen” (E 2.7, Rav) voor de alternatieve huisvesting en de mestbandbatterij (E 2.5.1). De jaarkosten voor de overige systemen zijn extra bovenop de kosten voor dit systeem. De (investerings)-kosten zijn gebaseerd op een stal voor 30.000 leghennen.

Rav-code	Omschrijving systeem	(extra)investering	Jaarkosten investering	Jaarkosten energie	Jaarkosten totaal
		€/ dierplaats	€/ dierplaats	€/ dierplaats	€/ dierplaats
E 2.5.1*	Mestbandbatterij	18,-	1,90	--	1,90
E 2.7**	Grondhuisvesting van legrassen ¹⁾	33,-	3,00	--	3,00
E 2.10	Voliëre: chemisch luchtwas-systeem 90% reductie ²⁾	3,10	0,49	0,47	0,96
	Scharrel + chemLW	3,95	0,62	0,47	1,09
E 2.11.1	Voliëre, met min. 50% rooster, mestbandbeluchting en mestafdraaien ³⁾	-6,40	-0,30	--	-0,30
E 2.11.2	Voliëre, met min. 50% rooster, mestbandbeluchting en mestafdraaien ³⁾	-5,55	-0,21	0,11	-0,10
E 2.13	Biologisch luchtwas-systeem 70% reductie	3,10	0,49	0,47	0,96

1) E 2.5.1 (batterij) en E2.7 (alternatief) zijn is de “standaardstallen”. De jaarkosten voor de overige systemen zijn extra bovenop de kosten voor dit systeem.

2) Bij de chemische luchtwassers is dit inclusief andere exploitatiekosten zoals afzet van spuiwater.

3) Lagere investeringskosten dan “standaardstal”.

* de jaarkosten voor de “batterijhuisvesting” geldt voor een standaardstal van 50.000 dieren

** de jaarkosten voor de “niet-batterijhuisvesting” geldt voor een standaardstal van 30.000 dieren

Met in achtneming van de hiervoor vermelde kentallen uit de KWIN 2010-2011 komen de extra kosten voor de verschillende alternatieven neer op het volgende.

<i>Scenario</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>(extra)investering</i>	<i>Jaarkosten investering</i>	<i>Jaarkosten energie</i>	<i>Jaarkosten totaal</i>
		€	€	€	€
Standaard batterijstal *	Mestbandbatterij (E 2.5.1, Rav)	18 x 167.000 = 3.006.000,-	1,90 x 167.000 = 317.300,-	--	317.300,-
Standaard alternatieve stal **	Grondhuisvesting van legrassen (E 2.7, Rav)	33,- x 167.000 = 5.511.000,-	3,00 x 167.000 = 501.000,-	--	501.000,-
Ref1	Vergunde situatie: 90.000 batterij (E 2.5.1) En 80.000 scharrel (E 2.7)	1.620.000 + 2.640.000 = 4.260.000,-	1,90 x 90.000 = 171.000 + 3,00 x 80.000 = 411.000	--	411.000,-
Ref2	Bestaande situatie; 90.000 batterij (E 2.5.1) + 80.000 volière legkip (E 2.11.1)	(1.620.000 + 2.640.000) - (80.000 x -6,40) = 3.748.000,-	1,90 x 90.000 = 171.000 + (80.000 x 3,00) = 411.000 - (80.000 x -0,30) = 387.000,-	--	387.000,-
Alt1	167.000 kippen volièrehuisvesting (E 2.11.1)	5.511.000 + (-6,4 x 167.000) = 4.442.200,-	3 x 167.000 = 501.000 - (167.000 x -0,30) = 450.900,-	--	450.900,-
Alt2	167.000 kippen volièrehuisvesting (E 2.11.2)	5.511.000 + (- 5,55 x 167.000) = 4.584.150,-	3 x 167.000 = 501.000 - (167.000 x -0,30) = 465.930,-	0,11 x 167.000 = 18.370,-	465.930 + 18.370 = 484.300,-
Alt3	167.000 kippen volièrehuisvesting (E 2.11.2)	5.511.000 + (- 5,55 x 167.000) = 4.584.150,-	3 x 167.000 = 501.000 - (167.000 x -0,30) = 465.930,-	0,11 x 167.000 = 18.370,-	465.930 + 18.370 = 484.300,-
MMA	167.000 leghennen in volièrehuisvesting 90% chem. luchtwater, E 2.10	5.511.000 + 3,10 x 167.000 = 6.028.700,-	3 x 167.000 = 501.000 + (113.560) = 614.560,-	0,02 x 167.000 = 3.340,-	614.560,- + 3.340,- = 617.900,-

* de jaarkosten voor de "batterijhuisvesting" geldt voor een standaardstal van 50.000 dieren en zijn hier omgerekend naar de gewenste aantallen

** de jaarkosten voor de "niet-batterijhuisvesting" geldt voor een standaardstal van 30.000 dieren en zijn hier omgerekend naar de gewenste aantallen

In het onderstaande overzicht zijn de benodigde investeringen en jaarkosten weergegeven voor de verschillende scenario's op basis van kentallen (bron KWIN 2010-2011).

<i>Scenario</i>	<i>Aantal dieren</i>	<i>Investering voor genoemd aantal dieren</i>	<i>Jaarkosten(investering + energie) totaal</i>
		€ x 1.000	€ x 1.000
Standaard batterijstal *	167.000	3.006,-	317,3
Standaard alternatieve stal (grondhuisv.) **	167.000	5.511,-	501,0
Ref1	170.000	4.260,-	411,0
Ref2	170.000	3.748,-	387,0
Alt1	167.000	4.442,-	450,9
Alt2	167.000	4.584,-	484,3
Alt3	167.000	4.584,-	484,3
MMA	167.000	6.028,-	617,9

**/ ** de investerings- en jaarkosten voor de "batterijhuisvesting" en "niet-batterijhuisvesting" zijn hier, van een "standaardstal met 50.000 resp. 30.000 dieren, omgerekend naar het dierenaantal in de gewenste situatie, namelijk 167.000 dieren*

6.3 Klimaat en broeikasgassen

Een toename van het energieverbruik levert indirect ook een toename aan fossiele brandstof op. Gassen welke een (mogelijke) bijdrage leveren aan de klimaatverandering zijn onder meer lachgas (N₂O), methaan (CH₄) en kooldioxide (CO₂).

Wageningen Livestock Research heeft in 2009 metingen verricht naar fijnstof. Bij deze metingen zijn tevens de emissies van methaan en lachgas bij legkippen in volièrehuisvesting bepaald. Uit deze metingen Bij het jaarrond houden van legkippen in volièrehuisvesting komt per dierplaats 27,3 gram CH₄ en 11,2 gram N₂O vrij. Op dit moment is verder niet duidelijk in welke mate eventuele ammoniakreducerende maatregelen (zoals luchtwassers) ook een reducerend effect hebben op de emissie van CH₄ en N₂O.

Bij de opslag van (pluimvee)mest kan CO₂ en CH₄ vrijkomen. In de gewenste situatie kan zowel "tijdelijke" als "langdurige" mestopslag worden toegepast. Langdurige mestopslag kan ongunstig zijn voor de totale CO₂- en CH₄-uitstoot vanaf het bedrijf.

Verder staat in het rapport van MNP uit 2008, "*Greenhouse Gas Emissions in the Netherlands 1998-2005*" staat vermeld dat de bijdrage van de intensieve varkens- en pluimveehouderij, aan de totale nationale emissie van broeikasgassen, zeer beperkt is, namelijk minder dan 1%. Zodoende is er in de

periode 2008-2012 (eerste periode van het klimaatbeleid) voor de agrarische sector dan ook geen reductiedoelstelling opgenomen.

6.4 Veiligheid

Met betrekking tot de opslag van grond- en hulpstoffen zijn er geen wezenlijke verschillen tussen de scenario's, anders dan de benodigde opslag van zwavelzuur ten behoeve een chemische luchtwassysteem bij onder andere bij de scenario's, REF 1 en Alt 3. Deze opslag, maar ook het transport van zwavelzuur, brengt een veiligheidsrisico met zich mee.

Stroomuitval

De stallen worden voorzien van een alarminstallatie. Indien de omstandigheid zich voordoet dat de stroomvoorziening of ventilatie uitvalt, wordt de veehouder / een medewerker automatisch gewaarschuwd en wordt er een noodstroomaggregaat automatisch in werking worden gezet. Er zijn geen verschillen, voor dit aspect, tussen de verschillende scenario's.

Brandveiligheid

Er zal alleen gebruik gemaakt worden van goedgekeurde installaties. Om de gevolgen van een brand te beperken zijn binnen de veehouderij de diverse brandpreventieve maatregelen (bijvoorbeeld brandblusmiddelen e.d.) aangebracht.

Er zijn geen verschillen voor het brandveiligheid aspect tussen de verschillende scenarios.

Ongevallen

Om bedrijfsongevallen te beperken worden diverse maatregelen getroffen. In het algemeen kan worden aangegeven dat bij het gebruik van voermachines, ventilatiesystemen etc. specifieke voorschriften gelden die bij de betreffende machines worden bijgeleverd, waarvan de aanvrager dan wel het personeel kennis neemt voor gebruik van het materiaal. Bij het verplaatsen van grote groepen dieren en/of het verrichten van veterinaire handelingen wordt vrijwel altijd met meerdere personen tegelijk samengewerkt. Het risico op ongevallen wordt tevens verkleind door met deskundig personeel te werken.

6.5 Veeziekten

Bij het uitbreken van een veeziekte, zoals bijvoorbeeld vogelgriep / -pest, kan de situatie zich voordoen dat het bedrijf tijdelijk wordt afgesloten. Dat wil zeggen dat tijdens deze periode geen dieren mogen worden aan- en afgevoerd. Door een ruime bedrijfsopzet en de relatieve grote leefoppervlaktes van de dieren is de opvangcapaciteit van het bedrijf relatief groot. Ook de opslag van pluimveemest kan in geval van een calamiteit voor een langere periode worden gewaarborgd.

Om de risico's van ziekte-insleep op het bedrijf te beperken diegene die de stallen willen bezoeken/betreden, zich houden aan strikte hygiëneregels (onder andere bedrijfskleding, toegang via hygiënesluis, etc.).

6.6 Volksgezondheid en zoönosen

Zoönosen zijn infectieziekten veroorzaakt door micro-organismen die kunnen overgaan van dieren op mensen. Zoönosen welke bijvoorbeeld ook bij pluimvee kunnen voorkomen zijn Toxoplasmose, het influenzavirus (griepvirus) en de Salmonella-bacterie. Onderstaande informatie over volksgezondheidsaspecten met betrekking tot zoönosen, welke kunnen voorkomen bij (pluim)vee, is afkomstig uit het RIVM briefrapportnr 215011002.

Toxoplasmose

Toxoplasmose is wereldwijd één van de meest voorkomende parasitaire zoönosen. De kat is eindgastheer van de parasiet en kan na infectie besmette eitjes (oöcyten) in de omgeving uitscheiden. De mens is tussengastheer. Dit betekent dat de mens wel besmet kan raken maar de besmetting niet over kan dragen op andere mensen. De meeste infecties bij de mens verlopen zonder verschijnselen. Bij bepaalde risicogroepen (mensen met een verlaagde afweer en zwangeren) kan de infectie ernstige gevolgen hebben. Zwangere vrouwen kunnen de infectie overdragen op het ongeboren kind. Dit is de enige vorm van mens op mens overdracht en kan leiden tot een miskraam of tot aangeboren afwijkingen. Het is niet precies bekend hoe vaak Toxoplasmose in Nederland voorkomt, maar recente schattingen geven jaarlijks circa 100 infecties bij ongeboren vrucht of pasgeborenen aan.

Dieren zoals varken en kip zijn ook tussengastheren. Dieren raken geïnfecteerd door het eten van met eitjes besmette andere dieren (muis) of doordat ze in contact komen met besmette oöcysten in een buitenmilieu.

De mens kan geïnfecteerd raken door contact met, met eitjes besmette aarde of door het eten van met eitjes besmette groenten. Besmetting kan ook optreden door het eten van rauw of niet goed doorbakken vlees, wat om die reden dan ook ontraden wordt aan zwangere vrouwen.

Salmonella

Salmonella is een belangrijke verwekker van voedselgerelateerde darminfecties bij de mens. In 2006 is het aantal patiënten geschat op 37.000, waarvan er 5.200 een huisarts bezochten. Infecties bij de mens treden voornamelijk op door het eten van besmet vlees of eieren. Dieren zijn vaak drager van een Salmonella-bacterie, zonder er zelf ziek van te worden. De Salmonella-bacterie wordt via de mest uitgescheiden en kan op die manier andere dieren besmetten. Overdracht van mens op mens treedt vrijwel niet op.

Sinds 1997 zijn diverse controleprogramma's opgezet om het aantal besmettingen met Salmonella in de pluimveesector te verminderen. Mede als gevolg daarvan is er over de hele keten een geleidelijke afname te zien van besmetting.

Influenzavirus

Wilde watervogels zijn het “reservoir” voor de influenza onder pluimvee. Bij pluimvee leidt influenza meestal tot milde verschijnselen (laag pathogene aviaire influenza).

In 2003 heeft Nederland te maken gehad met een uitbraak onder pluimvee van (in dat geval) hoog pathogeen aviaire influenza. Tijdens de uitbraak van deze aviaire influenza H7N7 onder pluimvee bleek dat de kans dat een geïnfecteerd bedrijf een ander bedrijf infecteert 1 tot 2 % voor bedrijven binnen een straal van 2 kilometer. Voor bedrijven op een afstand groter dan 10 kilometer bedroeg de kans op besmetting, 0,03%.

Sinds deze uitbraak in 2003 worden maandelijks bloedmonsters genomen en getest op de aanwezigheid van antistoffen tegen bepaalde subtypen van het aviaire influenzavirus. Zodra antistoffen worden gevonden wordt het betreffende pluimvee geïnspecteerd en worden verdere monsters afgenomen om te bepalen of het influenzavirus aanwezig is.

6.7 *Natuur, gebieds- en soortenbescherming*

In Nederland is de gebiedsbescherming, voor zover deze betrekking heeft op de landbouw, geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij.

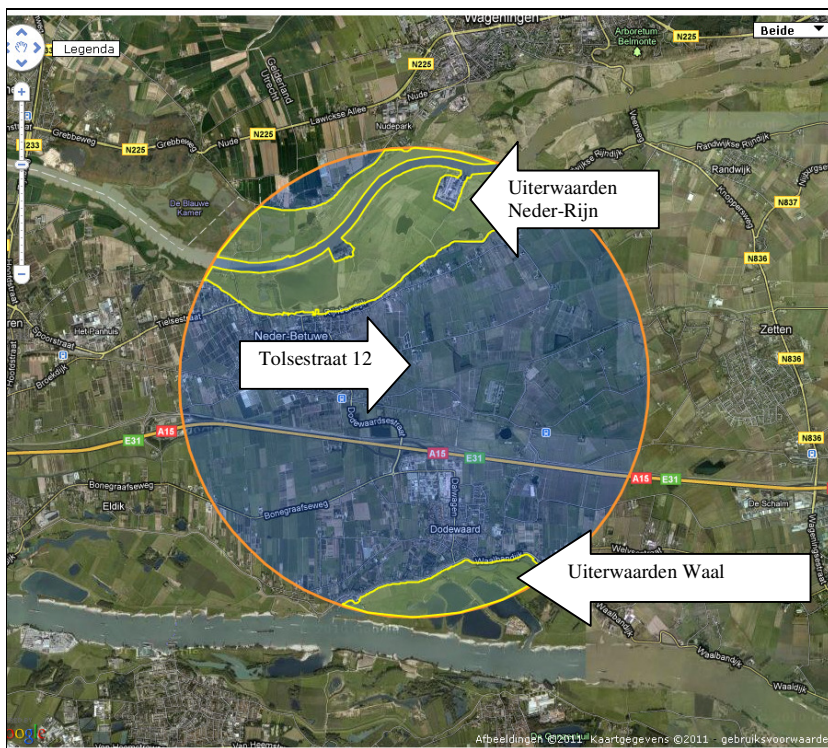
Wet ammoniak en veehouderij

In paragraaf 5.4 wordt reeds ingegaan op de gebiedsbescherming zoals deze volgt uit de Wet ammoniak en veehouderij. De ammoniakemissie van een agrarisch bedrijf dient getoetst te worden aan het gestelde in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Een vergunning voor het oprichten/veranderen van een veehouderij wordt geweigerd indien de aanvraag betrekking heeft op een uitbreiding van het aantal dieren en deze veehouderij geheel of gedeeltelijk is gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, dan wel in een zone van 250 meter rond een zodanig gebied.

Het onderhavige bedrijf is niet gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, of in de 250-meter zone daaromheen. De ammoniakemissie afkomstig van onderhavige veehouderij vormt op grond van de Wet ammoniak en veehouderij voor de gevraagde vergunning dan ook geen beperkend toetsingskader en / of belemmering.

Gebiedsbescherming, Natura-2000

In het kader van Europese regelgeving zijn binnen Nederland Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden aangemeld (VHR-gebieden). Deze gebieden worden ook wel Natura- 2000 gebieden genoemd en vallen onder de werkingssfeer van de Natuurbeschermingswet. De vergunning verlening in het kader van deze wet vindt plaats door de betreffende provincie.

Figuur 3: ligging Tolsestraat 12 t.o.v. Natura-2000 “Uiterwaarden Neder-Rijn” en “Uiterwaarden Waal”.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van verschillende Natura-2000-gebieden in de omgeving van het onderhavige bedrijf.

Beschermd gebied	Status	Afstand rand van het gebied (km)	Omvang (ha.)
Uiterwaarden Waal	Vogel- (en Habitat)	2,6	5.525
Uiterwaarden Neder-Rijn	Vogel- (en Habitat)	0,9	3.259

Het gedeelte van de “Uiterwaarden Neder-Rijn” dat als habitat is aangewezen is op meer dan 16 km afstand gelegen ter hoogte van Amerongen/ Leerdam. Het gedeelte van de “Uiterwaarden Waal” dat als habitat is aangewezen is (nabij Zaltbommel) gelegen op meer dan 25 kilometer vanaf de onderhavige veehouderij.

Met het berekeningsmodel Aagro-stacks is de ammoniakdepositie vanaf het bedrijf op de dichtst bijgelegen rand (worst case) van de verschillende natuurgebieden berekend. In onderstaande tabel staan de resultaten weergegeven.

	<i>Uiterw. Waal</i>	<i>Uiterw. Neder-Rijn</i>
<i>Afstand</i>	<i>2,6 km</i>	<i>0,9 km</i>
<i>Scenario</i>		
Ref1	23,83	138,17
Ref2	13,86	80,76
Alt1	16,64	95,27
Alt2	12,48	71,45
Alt3	6,54	37,43
MMA	1,07	6,12

Naast de depositiebijdrage ten gevolge van de verschillende scenario's is tevens de depositie bepaald ten opzichte van de heersende achtergronddepositie en de bij het betreffende natuurbeschermingsgebied behorende meest kritische depositiewaarde. In onderstaande tabel is de bijdrage aan de achtergronddepositie en de kritische depositiewaarde van het voorkeursalternatief procentueel weergegeven.

Opmerking: hieronder wordt (voor Alt2) uitgegaan van een “worst case-scenario”, waarin de meest kwetsbare habitat/ vegetatie zich op de kortst gemeten afstand tot het bedrijf bevindt (de rand van het gebied). In werkelijkheid bevinden zich deze als “habitat” aangewezen deelgebieden op respectievelijk 16 (“Neder-Rijn”) en 25 kilometer (“Waal”) vanaf het bedrijf.

	<i>Uiterw. Waal</i>	<i>Uiterw. Neder-Rijn</i>
<i>Afstand</i>	<i>2,9 km</i>	<i>0,9 km</i>
Achtergronddepositie*	1.670	2.320
(meest) Kritische depositiewaarde (KD)**	1.250 (stroomdalgraslanden)	1.400 (glanshaven- en vossenstaartheuvels)
Bijdrage van Voorkeursalternatief (Alt 2)	12,48	71,45
Depositie t.o.v. achtergronddepo. (%)	0,75%	3,08 %
Depositie t.o.v. KD-waarde(%)	1,0%	5,1%

* Planbureau voor de Leefomgeving, Grootchalige Depositiekaart Nederland GCN 2010

** Overzicht kritische depositiewaarden voor Stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden, Alterrapport 1654

Met betrekking tot de Natuurbeschermingswet is in deze situatie de Provincie Gelderland het bevoegd gezag. Deze moet in het kader van de Natuurbeschermingswet beoordelen of een uitbreiding van een (veehouderij)bedrijf leidt tot een “significante verslechtering” ten opzichte van een eerdere situatie. Bij deze beoordeling komen onder meer mogelijke effecten als oppervlakteverlies, versnippering en verstoring door geluid, licht of trilling aan de orde. Van deze genoemde negatieve effecten, kan gezien de ligging van de Tolsestraat 12 te en de werkelijke afstand tot de als “habitat” aangewezen deelgebieden binnen de Natura-2000-gebieden, geen sprake zijn.

Daarnaast moet worden bekeken of de ammoniakdepositie ten gevolge van de gewenste activiteit niet leidt tot een “significante verslechtering (ten opzicht van hier de bestaande situatie). In de gewenste situatie neemt de totale ammoniakemissie vanuit het bedrijf fors af ten opzichte van de vergunde, bestaande situatie (zie Ref 1 en 2). Daarmee neemt de bijdrage aan de depositie op de verschillende (deel)gebieden ook aanmerkelijk af.

Tot slot inzake gebiedsbescherming

De legkippen op onderhavig bedrijf wordt emissiearm gehuisvest in een huisvestingsstelsel met een emissiefactor van 0,055 kg NH₃ per dierplaats (waar 0,125 kg is toegestaan volgens het Besluit huisvesting).

Soortenbescherming, Flora- en faunawet

Er wordt in de gewenste situatie een nieuwe stal gebouwd. In het kader van procedure ter verlegging van het huidige bouwblok is er een Quicksan Flora-en faunawet uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in de bijlage. De conclusie van het onderzoek is dat het plangebied mogelijk wordt gebruikt door enkele soorten “grondgebonden” zoogdieren en “amfibieën” die zijn opgenomen op FF-lijst 1. Voor deze soorten geldt bij ingrepen een vrijstelling; bij het uitvoeren van ruimtelijk ingrepen is het bij het eventueel voorkomen van deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Met betrekking tot het voorkomen van eventuele (broed)vogels wordt gesteld, dat indien de werkzaamheden ten behoeve van de bouw buiten het broedseizoen plaatsvinden er geen nadelige effecten zullen optreden ten aanzien van vogels.

Tot slot is het plangebied onderzocht op eventueel voorkomende vleermuizen (FF-lijst 3). Geconcludeerd wordt dat de geplande ingrepen geen negatieve effecten hebben op het foerageergebied van vleermuizen. Verder worden er geen verblijfplaatsen beschadigd, daar er in de gewenste situatie geen gebouwen worden gesloopt.

6.8 Archeologie

Aangezien er in de gewenste situatie sprake is van de nieuwbouw van stal I, is er ten behoeve van de voorgenomen bouwblokverlegging door RAAP een Quicksan op het gebied van Archeologische waarden uitgevoerd (zie bijlage).

Het plangebied waar de nieuwbouw moet gaan plaatsvinden is blijkbaar gelegen in een gebied dat een zekere “archeologische verwachtingswaarde” kent. Aanbevolen wordt om in het plangebied een inventariserend veldonderzoek te doen.

Overigens wordt er ook geschreven dat de eventueel verwachte archeologische waarden worden verwacht op een diepte, welke dieper ligt dan de huidige “bouwvoor”. Deze ligt tot op zon 50 cm – maaiveld. Afhankelijk van de benodigde graafwerkzaamheden (en de diepte daarvan) voor de bouw, zal er nader onderzoek nodig zijn.

7. VERGELIJKING SCENARIO'S

7.1 locatie

Het bedrijf is reeds decennia lang gevestigd aan de Tolsestraat 12 te . Alle aanwezige gebouwen zijn in die tijd nieuw gebouwd. De thans gewenste nieuwbouw van stal I kan worden gerealiseerd door een bouwblokverlegging, zonder dat daarbij het bouwblok in oppervlakte toeneemt.

De overige wijzigingen, het omschakelen “batterij” naar “volière” in stal D en E, vinden plaats binnen de bestaande bebouwing.

De bestaande locatie biedt voldoende mogelijkheden, er is voldoende milieuruimte en het bouwblok is groot genoeg. Voor het, vanwege de thans gewenste bedrijfssituatie, eventueel verplaatsen van de bedrijfsactiviteiten naar een andere locatie bestaat, los van de vraag of er een andere geschikte locatie beschikbaar is, dan ook geen aanleiding.

7.2 stalinrichting

In de gewenste bedrijfssituatie worden de legkippen gehuisvest in een zogenaamd volièresysteem. Ten opzicht van een stal uitgevoerd met grondhuisvesting biedt een volièrestal aanmerkelijk meer leef-oppervlakte (meer leefniveaus), waardoor meer legkippen gehouden kunnen worden. Bovendien heeft een volièresysteem een (aanmerkelijk) lagere ammoniakemissiefactor dan een grond huisvestings-systeem.

7.3 luchtwasser en pluimveehouderij

Bij de vergelijking tussen “best beschikbare” en “meest milieuvriendelijk” technieken moet ook de eventuele inzet van luchtwassystemen (chemisch of biologisch) een rol spelen.

Effectiviteit

Hoewel een chemisch luchtwassysteem de ammoniak-, geur- en stofuitstoot kan verlagen, brengt een dergelijk systeem ook milieunadelen met zich mee. Zo leidt de plaatsing van een chemische luchtwasser tot een aanmerkelijke verhoging van het elektriciteitsverbruik en brengen de aanvoer van zwavelzuur en vervolgens de afvoer van spuiwater extra (gevaarlijke) transporten van en naar de inrichting met zich mee.

Verder is gebleken dat de werking van een chemisch luchtwassysteem achter een scharrel- of volièrelegkippenstal in de praktijk vooralsnog onvoldoende duurzaam, betrouwbaar en bedrijfszeker is. Zo zijn er sterke signalen uit bijvoorbeeld de pluimveesector en van de Animal Sciences Group (Wageningen), dat de toegekende rendementen (zoals 90 % ammoniak) niet blijvend gehaald kunnen worden met de huidige, weliswaar erkende technieken. Mede daarom wordt er op dit moment op landelijk niveau nader onderzoek gedaan naar verbeterde wassertechnieken specifiek voor de pluimveesector. Dit is bijvoorbeeld ook een reden voor het feit dat er, anders dan bij bijvoorbeeld de

varkenssector, tot op heden voor de pluimveesector (nog) geen subsidieregeling geldt voor het plaatsen van (combi)luchtwassers. Het Directoraat-Generaal Milieu van VROM schrijft in haar brief van 11 november 2008 aan de Tweede Kamer: “Door het ontbreken van een voor de praktijk geschikte, gecombineerde luchtwasser voor pluimvee is het gebruik van luchtwassers in de pluimveehouderij op dit moment niet mogelijk”.

Investerings- en exploitatiekosten

In paragraaf 6.2 van deze MER wordt uitvoerig ingegaan op de extra investeringen en exploitatiekosten welke nodig zijn voor het in werking hebben van luchtwassystemen. Hieruit blijken forse extra en terugkerende investeringen bij het toepassen van luchtwassystemen.

Bovenstaande praktische en financiële nadelen, tezamen met het ontbreken van een subsidieregeling voor luchtwassers in de pluimveesector, leiden ertoe dat onderhavig initiatief er toe strekt om de gewenste volière-huisvestingsystemen vooralsnog niet uit te voeren met een luchtwassystemen.

7.4 afweging scenario's

In onderstaande tabel is voor de verschillende scenario's weergegeven of zij relatief gunstig, neutraal of ongunstig scoren ten opzichte van de andere scenario's.

	<i>Ref 1</i>	<i>Ref 2</i>	<i>Alt 1</i>	<i>Alt 2</i>	<i>Alt 3</i>	<i>MMA</i>
<i>Aspect</i>	Vergund: 90.000 batterij (E 2.5.1) + mestopslag + 80.000 scharrel (E 2.7)	Huidige situatie; 90.000 batterij (E 2.5.1) + 80.000 volière legkip (E 2.11.1) + allen mestopslag	167.000 kippen volièrehuisvesting (E 2.11.1) + allen mestopslag	167.000 kippen volièrehuisvesting (E 2.11.2) + allen mestopslag	167.000 kippen volièrehuisvesting (E 2.11.2) geen mestopslag	167.000 leghennen in volièrehuisvesting 90% chem.. luchtwater, E 2.10 Geen mestopslag
Ammoniak	0	+	0/+	+	++	+++
Geur individueel	0	0	0	0	-/0	+
Geur cummultief	-	-	0	0	0	+
PM10	0	+	-	-	-	-
Geluid	0	0	0	0	-	-
Transport	0	0	0	0	-	-
Bodem	0	0	0	0	0	-
Natura-2000 (gebiedsbescherming)	0	0	0/+	+	++	+++
Flora-en Fauna (soortenbescherming)	0	0	-	-	-	-
Energieverbruik	0	0	0	0	0	---
Dierenwelzijn	-	-	0	0	0	0
Investering	0	0	++	++	++	---
Rentabiliteit	-	-	+	+	+	---

- = ongunstig, 0 = neutraal en + = gunstig

7.5 Conclusie

Uit tabel in voorgaande paragraaf blijkt dat niet één scenario op alle onderzochte aspecten het meest gunstig scoort ten opzichte van de rest.

Het toepassen van een luchtwasser, respectievelijk “chemisch” bij het MMA, kan de emissie van ammoniak, geur en fijnstof reduceren. Dit gaat echter gepaard met forse toename van de benodigde investering, het energieverbruik en de onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast neemt het aantal transporten (aanvoer zuur, afvoer spuiwater e.d.) toe ten opzichte van de andere scenario’s. Bovendien wordt de toepassing van luchtwassers, expliciet bij pluimvee, beoordeeld als onzekere factor in de dagelijkse bedrijfsvoering.

Ook zonder de toepassing van luchtwassers wordt voldaan aan de wettelijke normen uit onder meer de Wet geurhinder en veehouderij, de IPPC/ Besluit huisvesting en de Wet luchtkwaliteit.

Bij het voorkeursalternatief worden de legkippen gehouden in het volièrehuisvestingssysteem E 2.11.2 (Rav) in combinatie met de opslag van de afgedraaide pluimveemest. Met de toepassing van dit huisvestingsstelsel wordt ruimschoots voldaan aan de emissie-eisen vanuit de IPPC/ Besluit huisvesting (namelijk 0,125 + 0,015 kg toegestaan versus 0,055 + 0,05 kg gewenst).

Toepassing van het voorkeursalternatief geeft binnen de onderzochte scenario’s, het beste rendement op de investeringen, de meeste flexibiliteit (met name mestopslag) en het meest gunstige toekomstperspectief. Het leidt tot een duurzaam agrarisch bedrijf dat, mede door toepassing van volièrehuisvesting voor de legkippen, ook op het gebied van dierenwelzijn volledig is ingericht op de toekomst.

Het voorkeursalternatief is, alle aspecten in realiteit bezien, de meest verantwoorde en realistische keuze voor het bedrijf van Het Anker.

13. LEEMTEN IN INFORMATIE

Op het moment van opstellen van deze MER zijn er nagenoeg geen aspecten waarover een gebrek aan informatie bestaat en die wellicht een belangrijke rol spelen bij de besluitvorming. Over alle milieuaspecten die belangrijk zijn voor de besluitvorming is voldoende informatie beschikbaar.

14. EVALUATIEPLAN

Na de realisatie van het voorkeursalternatief moet, gelet op het gestelde in het MER-besluit, de gemeente Neder-Betuwe (= bevoegd gezag) een evaluatieonderzoek uitvoeren. Dit evaluatieonderzoek heeft als doel om de voorspelde effecten te vergelijken met de daadwerkelijk optredende effecten. Indien wenselijk / noodzakelijk kan de gemeente vervolgens aanvullende maatregelen of voorschriften stellen en deze als voorschrift verbinden aan de omgevingsvergunning.

Het Anker dient als “uitvoerende” er voor zorg te dragen dat de gestelde normen en voorschriften worden nageleefd. De gemeente Neder-Betuwe heeft hierbij een controlerende functie. Belangrijke milieuaspecten als gevolg van de beoogde activiteiten zijn de ammoniak-, geur-, en fijnstof-emissie. De omvang van deze emissies worden bepaald door het aantal dieren en de wijze van huisvesting. Het aantal dieren en de stalsystemen moeten op basis van het voorkeursalternatief worden uitgevoerd. Na de realisatie dient te worden beoordeeld of het aantal dieren en de huisvestingssystemen in overeenstemming zijn met het alternatief.

Er worden daarnaast maatregelen genomen om eventuele (milieu)risico's te vermijden. Hierbij kan worden gedacht aan het toepassen van geautomatiseerd alarm- en voersysteem, de beschikbaarheid van mobiele noodstroomaggregaten en het toepassen van een emissiearm stalsysteem om de uitstoot van stof, ammoniak en geur te verminderen.

De geluidsemissie wordt veroorzaakt door onder meer de ventilatoren en het aantal vervoers- / transportbewegingen van en naar de inrichting.

Voornoemde geluidsbronnen zijn met behulp van een akoestisch onderzoek (berekening / modellering) nauwkeurig ingeschat. Als gevolg van externe factoren zouden deze inschattingen kunnen wijzigen. De vastgestelde bedrijfssituatie zal in de toekomst dan ook geëvalueerd moeten worden en eventueel moeten worden gecheckt met behulp van een controlemeting.

In onderstaand tabel zijn voor de meest relevante onderdelen / aspecten de frequentie en wijze van registreren opgenomen:

Onderdeel	Frequentie	Wijze van registreren	Bewaarplaats
Stalsysteem	Na de omschakeling / nieuwbouw stal en vervolgens periodiek	Bevindingen	Milieulogboek
Aantal dieren	Continue	Aantal	Financiële boekhouding / diertellingen
Elektriciteitsverbruik	Maandelijks	KWh	Logboek
Aanvoer dieren	Bij aanvoer	Aantallen	Financiële boekhouding / diertellingen
Afvoer dieren	Na afleveren	Aantallen	Financiële boekhouding / diertellingen

Onderdeel	Frequentie	Wijze van registreren	Bewaarplaats
In werking zijn alarminstallatie	Indien van toepassing	Tijdstip en reden	Milieulogboek
Aanvoer mengvoer	Wekelijks	Hoeveelheid en soort / leverancier	MINAS / Financiële boekhouding
Afvoer kadavers	Op afroep	Hoeveelheid / inzamelaar / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
Afvoer mest	Dagelijks	Hoeveelheid / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
Afvoer overige afvalstoffen	Op afroep	Hoeveelheid / inzamelaar / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
De bezoekers van de pluimveehouderij	Dagelijks	Bezoeker / doel	Logboek
Inspectie verwarming / koeling	Jaarlijks	Bevindingen	Logboek
Inspectie brandblusmiddelen	Jaarlijks	Bevindingen	Logboek
In werking zijn alarminstallatie	Indien van toepassing	Tijdstip en reden	

15. BEGRIPPENLIJST + AFKORTINGEN

Begrippen

Achtergronddepositie

Totale ammoniakdepositie in een bepaald gebied, afkomstig van de veehouderijen gezamenlijk.

Agrarisch gebied

Gedeelten van het buitengebied, in eerste instantie bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf.

Ammoniakdepositie

Depositie van potentieel zuur, afkomstig van ammoniak, gemeten in mol per hectare per jaar.

Ammoniakemissie

Emissie van potentieel zuur, afkomstig van ammoniak, gemeten in kilogram per jaar.

Bestemmingsplan

Een gemeentelijk plan voor een deel van de gemeente en bindend voor de burgers, waarin de ruimtelijke inrichting in voorschriften en op een plankaart is vastgelegd.

Bouwblok

In bestemmingsplan vastgelegd bouwvlak, waarbinnen een bedrijf met in achtneming van de ‘spelregels’ gebouwen kan oprichten.

Commissie MER

In deze rapportage wordt bedoeld: de werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. Dit is een adviescommissie welke advies uitbrengt over de richtlijnen voor het Milieueffectrapport.

Concentratiegebied

In de Meststoffenwet was er sprake van concentratie- en niet concentratiegebied, dit hield verband met de concentratie van intensieve veehouderij in deze gebieden. In de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij heeft men besloten hierbij aan te sluiten voor wat betreft de bepaling van de geurnormen (er is sprake van een verschil in geurbeleving in deze twee gebieden).

Cumulatieve geurhinder

Geuremissie afkomstig van meerdere intensieve bedrijven, welke door geurgevoelige objecten als hinderlijk kan worden ervaren.

Dierverblijf

Al dan niet overdekte ruimte waarbinnen dieren worden gehouden.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Doel van de EHS is het realiseren van een netwerk van natuurgebieden door middel van natuurbehoud en natuurontwikkeling.

Emissies

Uitworp, uitstoot van vloeibare, gasvormige en vaste stoffen (stofdeeltjes), of van geluid, naar lucht, water of naar bodem.

Emissiepunt

Punt waarvandaan emissie ontstaan binnen een diervverblijf in de buitenlucht reeds.

Flora- en faunawet

Deze wet biedt, uit het oogpunt van het natuurbehoud, bescherming aan in- en uitheemse planten- en diersoorten die in het wild leven. Provincies kunnen plaatsen aanwijzen als beschermde leefomgeving. Het gaat hierbij om gebieden die van wezenlijke betekenis zijn als leefomgeving voor een beschermde inheemse soort. De provincies kunnen dan bepaalde handelingen verbieden of aan beperkingen onderhevig maken. Voorbeelden van beschermde leefomgevingen zijn een dassenburcht of een vijver met kamsalamanders.

Gemeentelijke Verordening

In een gemeentelijke verordening kan een gemeente (vertegenwoordigd door de gemeenteraad) eigen invulling aan wetgeving geven.

Groen Label systeem

In 1992 is de stichting Groen Label in het leven geroepen (o.a.) ter bevordering van de ontwikkeling van emissiearme stalsystemen. Als een stal voldeed aan de criteria van de stichting kreeg de stal een Groen Label nummer en kon men gebruik maken van de financiële en milieutechnische voordelen die dit systeem kon bieden. Inmiddels is de Groen Label certificering voor stallen afgeschaft, de naam Groen Label leeft echter voort als synoniem voor ammoniakemissie arm stalsysteem.

Geuremissiefactor

Bij ministeriele regeling vastgestelde geuremissie per dier, behorende bij een daartoe aangewezen diercategorie.

Geurgevoelig object

Gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt.

Habitatrichtlijn

Europese richtlijn die de lidstaten van de Europese Unie verplicht tot het aanwijzen van habitatrichtlijngebieden en de implementatie van het beschermingskader in nationale wetgeving. De bescherming van habitatrichtlijngebieden is geregeld in de nieuwe Natuurbeschermingswet. De Flora- en faunawet regelt de bescherming van de in- en uitheemse planten en dieren.

Habitattypen

Aanduiding van het leefgebied van specifieke planten- en diersoorten. Om deze leefgebieden te behouden zijn de belangrijkste gebieden waarin zij voorkomen, aangemeld bij de Europese Commissie. Hierdoor genieten deze gebieden bescherming volgens de Habitatrichtlijn.

Habitat

Leefgebied van bepaalde soort(en).

Huisvestingssysteem

Gedeelte van een dierenverblijf, waarin dieren van één diercategorie op dezelfde wijze worden gehouden.

IPPC-richtlijn

Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging, PbEG L257.

(zeer)Kwetsbaar natuurgebied

Voor verzuring gevoelige gebieden gelegen binnen de ecologische hoofdstructuur, vastgesteld door de provincie.

Maximale emissiewaarde

Ammoniakemissie per dierplaats, die ingevolge een voorschrift gesteld krachtens artikel 8.44 van de Wet milieubeheer bij een diercategorie ten hoogste mag plaatsvinden.

Mechanische ventilatie

Ten bate van de luchtverversing in de stal dient er geventileerd te worden. Dit kan op natuurlijke wijze (natuurlijke trek in de stal) of op gedwongen wijze, middels ventilatoren, dit heet mechanische ventilatie.

Meteostation

Station waar weersomstandigheden worden gemeten (meteorologie)

Mestbewerking

Behandeling van dierlijke mest zonder noemenswaardige veranderingen aan het product teweeg te brengen. Bijvoorbeeld: mengen, roeren, homogeniseren, verwijderen van vreemde objecten.

Milieueffectrapportage

Een wettelijk vereist rapport waarin, voordat een bepaald project wordt uitgevoerd, de gevolgen (effecten) voor het milieu worden berekend en beschreven.

Natura 2000

De Europese vogel- en habitatrichtlijngebieden vormen samen een groot Europees netwerk van beschermde gebieden: het Natura 2000 netwerk. Doel is het voortbestaan van natuurlijke habitats en leefgebieden van plant- en diersoorten op de langere termijn veilig te stellen.

Nbw: Natuurbeschermingswet 1998 / beschermde natuurmonumenten

De Natuurbeschermingswet beschermt zogeheten natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten. Voor activiteiten in en rond deze gebieden die invloed hebben op de natuurlijke kenmerken is een vergunning vereist van het ministerie van LNV. De nieuwe Natuurbeschermingswet regelt ook de wettelijke bescherming van vogel- en habitatrichtlijngebieden (Natura2000-gebieden).

Natuurmonument

Terreinen en wateren, aangewezen door de minister van LNV in overeenstemming met de minister van VROM, die van algemeen belang zijn uit een oogpunt van natuurschoon of natuurwetenschappelijke betekenis.

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS)

Provinciale uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur.

Psychrofiel

Temperatuurbereik voor een vergister lager dan 20°C

Receptorpunt

In de context van de geurtoetsing: de dichtstbijzijnde gevel van en voor geur gevoelig object (bijvoorbeeld een woning)

Regeling Geurhinder en Veehouderij (Rgv)

In de Wet Geurhinder en Veehouderij wordt voorgeschreven hoe de uitstoot van geur uit een veehouderij getoetst moet worden. In deze wet wordt verwezen naar de Regeling Geurhinder en Veehouderij. In deze Regeling staan o.a. de stankfactoren vermeld. Een Regeling kan afzonderlijk van de Wet aangepast worden.

Rijksdriehoeks- of Amersfoortse coördinaten

In Nederland wordt in de Topografie gebruik gemaakt van Rijksdriehoeks- of Amersfoortse coördinaten. Dit is een raster van coördinaten welke als middelpunt de Onze-Lieve-Vrouwetoren in Amersfoort heeft. Op basis hiervan kan de locatie van een object worden teruggevonden.

Robuuste verbinding

Grootschalige verbindingen tussen grote natuurgebieden. Door deze verbindingen worden de leefgebieden vergroot.

Rode lijsten

Lijsten van met uitroeiing bedreigde planten- en diersoorten die voorkomen in Nederland. Alleen de rode lijsten die worden vastgesteld op grond van de Flora- en Faunawet (en die worden gepubliceerd in de Staatscourant) genieten officiële bescherming.

Spuiwater

Afvalproduct welke ontstaat bij het chemisch wassen van de ventilatielucht.

Streekplan

Een door de provincie opgesteld plan, waarin de gewenste toekomstige ontwikkeling met betrekking tot de ruimte in de provincie is aangegeven.

Structuurschema Groene Ruimte

Structuurschema uit 1995 waarin de visie van het Rijk op natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke, natuurlijke kenmerken in de Ecologische Hoofdstructuur.

Verzuring

Het zuurde worden van bodem en water, vooral door verzurende stoffen afkomstig van landbouw, industrie, elektriciteitscentrales en verkeer.

Vogelrichtlijn

Europese richtlijn die betrekking heeft op de instandhouding van alle natuurlijke, in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. De richtlijn regelt de bescherming, het beheer en de regulering van deze soorten en stelt regels voor de exploitatie daarvan. De richtlijn is van toepassing op vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. De lidstaten zijn verplicht alle nodige maatregelen te nemen om de bedoelde vogelsoorten een voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te geven, in stand te houden of te herstellen.

V-stacks vergunning

Rekenmodel welke de geurbelasting uit een veehouderij op omliggende objecten kan berekenen.

AFKORTINGEN

Amvb:	Algemene maatregel van bestuur
BAT:	Best Available Techniques
BBT:	Beste Beschikbare Technieken
BREF-documenten:	Best Available Techniques reference documenten
B en W:	Burgemeester en Wethouders
EG:	Europese Gemeenschap
EHS:	Ecologische hoofdstructuur
GS:	Gedeputeerde Staten
IAV:	Interimwet ammoniak en veehouderij
IPPC:	Integrated Pollution Prevention and Control
Ivb:	Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer
Kg:	Kilogram
KWh:	Kilowattuur
LNv:	Landbouw natuur en voedselkwaliteit
MER:	Milieueffectrapportage
MINAS:	Mineralenaangiftesysteem
MMA:	Meest milieuvriendelijk alternatief
NeR:	Nederlandse emissierichtlijn Lucht
NH ₃ :	Ammoniak
NMP:	Nationaal Milieubeleidsplan
NRB:	Nederlandse Richtlijn Bodembescherming
Ou:	Odour units
Rav:	Regeling ammoniak en veehouderij
Rgv:	Regeling geurhinder en veehouderijen
VHR-gebied:	Vogelrichtlijn- en Habitatgebied
VNG:	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VROM:	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Wav:	Wet ammoniak en veehouderij
Wgv:	Wet geurhinder en veehouderij
Wm:	Wet milieubeheer
WRO:	Wet op de Ruimtelijke Ordening
Wvo:	Wet verontreiniging oppervlaktewateren

16. REFERENTIES

- Kwantitatieve informatie Veehouderij 2010-2011, Animal Science Group, Wageningen UR, Lelystad.
- Informatieblad veehouderijen herziene versie, Infomil, november 2004.
- Ingrated Pollution Prevention and Control (IPPC) Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003. BREF code ILF.
- Internetsite Infomil: www.infomil.nl.
- Internetsite Senter: www.senter.nl.
- Internetsite Ministerie van LNV: www.minlnv.nl.
- Internetsite Ministerie van VROM: www.vrom.nl.
- Toepassing van luchtbehandelingstechnieken binnen de intensieve veehouderij, Agrotechnology & food innovations B.V in opdracht van Ministerie van LNV, Rapport 029, R.W. Melse en H.C. Willers.
- Rapport Stallucht en Planten door het Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek (IPO).
- “Opties voor reductie van fijn stof emissie uit de veehouderij” (RIVM en Altera) en “Fijn stof uit stallen” (ECN);
- Agro-stacks, berekeningsmodel NH₃-depositie, 2007 (ministerie LNV/VROM)
- Beschrijvingen huisvestingssystemen, www.infomil.nl
- V-stacks vergunningen, berekeningsmodel geuremissie, 2007 (ministerie LNV/VROM)
- RIVM briefrapportnr 215011002: “Volksgezondheidsaspecten van veehouderijmegabedrijven in Nederland; Zoönosen en antibioticumresistentie”

BIJLAGEN:

1 Richtlijnen Commissie MER

2 Rapport akoestisch onderzoek

3 Berekeningen geurbelasting (V-Stacks-vergunning)

4 Berekeningen cumulatieve geurbelasting (V-Stacks-gebied)

5 Berekeningen luchtkwaliteit (ISL3a)

6 Luchtfoto ligging gebieden Natura 2000 en Wav

7 Berekeningen ammoniakdepositie Aagro-Stacks

- 8 Overzichtstekening gewenste bedrijfsopzet (milieutekening, los
bijgevoegd)

9 Stalbeschrijving genoemde emissiearme stalsystemen

10 Rapport QuickScan FF-wet

11 Adviesdocument Archeologie